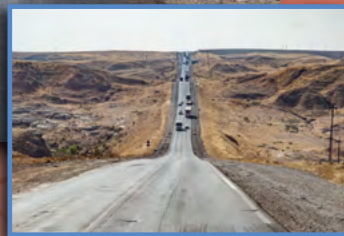

Informationen für Geflüchtete aus dem Irak

Agahî ji bo penaberên ji Iraqê

Impressum

AMIF-Projekt „Identität und Respekt –
Landesweite Flüchtlingshilfe Schleswig-Holstein“
Telefon: 0431 55685646
projekt@frsh.de
www.frsh.de

Das Projekt Landesweite Flüchtlingshilfe ist Teil der Projektpartnerschaft „Stärkung und Weiterentwicklung der Aufnahmestrukturen für Geflüchtete in Schleswig-Holstein“ und wird gefördert aus Mitteln des Asyl-, Migrations- und Integrationsfonds und der UNO Flüchtlingshilfe.

Titelfotos: Katarina Willems
Übersetzung: Muathe Abdu, ARIANA Übersetzungs- und Dolmetscherbüro GmbH
Gestaltung: www.freytag-design.de
Druck: PinguinDruck, Berlin

Kiel, Januar 2025

Einleitung

Der Irak als Herkunftsland

Laut Angaben des Statistischen Bundesamtes befanden sich 281.340 Iraker*innen zum 31.12.2023 in Deutschland. Zu Beginn des Jahres 2024 gehört der Irak laut Angaben des Landesamtes für Zuwanderung und Flüchtlinge Schleswig-Holstein (LaZuF SH) zu einem der zehn zugangsstärksten Herkunftsländer Asylsuchender in Schleswig-Holstein. Ähnlich sieht es laut BAMF-Statistik auch auf Bundesebene im ersten Quartal 2024 aus, wo Iraker*innen die viertgrößte Antragsgruppe nach Herkunftsländern stellten.

Die Gründe, warum Menschen aus dem Irak nach Deutschland und Schleswig-Holstein kommen, sind vielfältig. Der Irakkrieg 2003 beendete die langjährige Herrschaft Saddam Husseins im Land und führte zu einer mehrjährigen militärischen Besatzung durch die USA und ihre Verbündeten, was zu Instabilität, Gewalt und einer Änderung der Machtverhältnisse führte.¹

Somit geht der letzte aktuelle Lagebericht des Auswärtigen Amtes aus dem Oktober 2022 von zahlreichen Menschenrechtsverletzungen aus. Religiöse Minderheiten leiden faktisch unter z. T. verfolgungsintensiver Diskriminierung und der irakische Staat kann den Schutz von Minderheiten nicht landesweit sicherstellen. Fortdauernde Korruption und Gewalt durch bewaffnete Milizen können weitere mögliche Gründe für eine Entscheidung sein, das Land zu verlassen.

Trotz der prekären Situation im Irak hat die deutsche Bundesregierung mit der Republik Irak im Sommer 2023 eine gemeinsame Absichtserklärung verhandelt, welche weiterhin von der Bundesregierung geheim gehalten wird (Stand: Mai 2024). Dem vermeintlichen Wortlaut ist zu entnehmen, dass insbesondere die freiwillige Rückkehr von Iraker*innen

¹ Nähere Informationen dazu finden Sie auch im Schlepper-Artikel von Prof. Dr. Jan Ilhan Kizilhan, abrufbar unter: https://www.frsh.de/fileadmin/schlepper/schl_108/s108_56-59.pdf

gefördert werden soll, die in der Bundesrepublik Deutschland kein Bleiberecht haben. Gleichzeitig berichtete Pro Asyl im Oktober 2023 über eine verschärfte Abschiebepolitik gegenüber ausreisepflichtigen Iraker*innen.

Darüber hinaus gab das schleswig-holsteinische Ministerium für Soziales, Jugend, Familie, Senioren, Integration und Gleichstellung am 26. Februar 2024 einen Erlass heraus.² In diesem wird eine Rückführung von vollziehbar ausreisepflichtigen Iraker*innen in ihr Heimatland als „grundsätzlich möglich“ beschrieben, mithin können auch Menschen abgeschoben werden, ohne dass eine Straftat oder eine Einschätzung als Gefährder*in vorliegen müsse. Auch eine Rückführung von Jesid*innen wird darin nicht ausgeschlossen.

Vor diesem Hintergrund möchten wir mit dieser Broschüre daher auf die Aufenthaltsrechtlich prekäre Situation von geduldeten Iraker*innen aufmerksam machen und Perspektiven aufzeigen, mit denen sie ihren Aufenthaltsstatus verfestigen können.

ACHTUNG: Diese Broschüre ersetzt keine professionelle Beratung durch eine Beratungsstelle und/oder eine Anwältin/einen Anwalt!

Situation im Irak

Das Auswärtige Amt beschreibt in seinem Lagebericht von 2024³ eine weiterhin äußerst prekäre Sicherheitslage im Irak. Zahlreiche Menschen seien auf humanitäre Hilfe angewiesen. Darüber hinaus wird auf weit verbreitete Verstöße gegen die Menschenrechte – auch durch staatliche Stellen – und auf Gewalt hingewiesen, die sich auch gegen die Zivilbevölkerung richtet. Der Bericht von *Human Rights Watch* für 2023 zeichnet ebenfalls das Bild eines fragilen und äußerst gespaltenen Landes.

Neben den Akteuren des irakischen Staates würden – laut Auswärtigem Amt – auch Milizen und paramilitärische Gruppen immer wieder Einfluss auf die Sicherheitslage in den unterschiedlichen Landesteilen nehmen.

² Der Erlass ist abrufbar unter: <https://www.frsh.de/artikel/msjfsig-irak-rueckfuehrungen> (abgerufen am 23.04.2024).

³ <https://fragenstaat.de/dokumente/248197-lagebericht-irak-04-2024/?page=1>

Regionale Akteure wie der Iran und die Türkei würden ebenfalls Einfluss im Irak ausüben. Zudem sei es auch im Jahr 2023 zu Anschlägen durch den sogenannten Islamischen Staat (IS) gekommen. Somit mangelt es an Stabilität und der irakische Staat kann keine ausreichende Sicherheit für seine Bürger*innen – insbesondere für Angehörige einiger Minderheiten – gewährleisten. Auf seiner Internetseite warnt das Auswärtige Amt vor Reisen in den Irak (Stand: 14. Mai 2024).

Die wirtschaftliche Situation im Irak ist nicht besonders gut, so der Bericht des Auswärtigen Amtes. Die irakische Industrie sei stark vom Ölsektor abhängig. Viele Menschen würden in Armut leben; Korruption sei verbreitet. Eine zuverlässige Versorgung mit Strom und Wasser sei nicht immer für alle Menschen gegeben. Nur etwa die Hälfte der Bevölkerung habe Zugang zu sauberem Trinkwasser. Darüber hinaus verschärfe sich die Situation laut Angaben von Amnesty International durch die Auswirkungen des Klimawandels noch weiter. Laut Einschätzung des renommierten Psychologen und Irak-Kenners Prof. Dr. Jan Ilhan Kizilhan, Tübingen, sei die medizinische Grundversorgung nicht in allen Landesteilen sichergestellt; insbesondere auch die Versorgung psychischer Erkrankungen sei prekär. Die irakische Bevölkerung setzt sich aus unterschiedlichen ethnischen und religiösen Gruppen zusammen, die in den verschiedenen Landesteilen unterschiedlich stark vertreten sind. Auf Grund einer konfliktbehafteten Geschichte, komme es laut Prof. Dr. Kizilhan immer wieder zu Auseinandersetzungen zwischen diesen Gruppen. Zudem kommt es zur Diskriminierung und es fehlt der Schutz von ethnisch-religiösen Minderheiten wie etwa den Jesid*innen, Drusen und Christ*innen.

Eine hohe Zahl Binnenvertriebener gehört zu den Folgen. Von diesen würden viele – laut Prof. Dr. Kizilhan – bereits seit mehreren Jahren in Flüchtlingslagern leben; eine Vielzahl dieser Menschen leide unter Traumata und psychischen Erkrankungen. Ein aktuelles Gutachten von Pro Asyl und Wadi e.V. kommt zu der Einschätzung, dass Angehörige von Minderheiten meist kaum reale Fluchtalternativen innerhalb des Iraks hätten; auf Grund von Erfahrungen und aus Sicherheitsbedenken würden sie Rückhalt in ihrer eigenen Gruppe suchen und blieben zusammen. Laut Berichten von Amnesty International aus dem Jahr 2022 kommt es zu Folter und anderen Misshandlungen in irakischen Gefängnissen.

Zudem seien unfaire Gerichtsverfahren oder Inhaftierungen ohne Anklage, insbesondere bei mutmaßlichen Anhänger*innen des sogenannten IS, zu beobachten. Laut Amnesty International gilt im Irak weiterhin die Todesstrafe, die auch noch immer vollstreckt wird. Vor allem Journalist*innen, Menschenrechtsverteidiger*innen und Aktivist*innen seien in großer Gefahr. Immer wieder seien sie Ziel von Inhaftierungen; Übergriffe ihnen gegenüber blieben häufig ungeahndet. Das ZDF berichtete am 29. April 2024 über den Mord an der Influencerin Om Fahad und beschreibt ein verschärftes Vorgehen gegen „(...) alles, was nicht der islamistischen Ordnung entspricht, (...)“.

Das Auswärtige Amt stellt im Jahr 2022 in seinem Bericht über die asyl- und abschiebungsrelevante Lage fest:

„Die Sicherheit von Rückkehrern aus dem Ausland ist von einer Vielzahl von Faktoren abhängig – u. a. von ihrer ethnischen und religiösen Zugehörigkeit, ihrer politischen Orientierung und den Verhältnissen vor Ort.“

Prof. Dr. Jan Ilhan Kizilhan hält Abschiebungen zurzeit für nicht vertretbar, angesichts der prekären Situation im Irak für Minderheitsangehörige.

Aktuelle Entwicklungen zum Aufenthaltsstatus Geflüchteter aus dem Irak

Iraker*innen stellen ab dem 31. August 2023 mit 28.224 Personen die größte Gruppe ausreisepflichtiger Menschen in Deutschland, davon verfügen 25.623 über eine Duldung.

Die fehlende Klärung der Identität – d.h. der amtlichen Bestätigung der Personendaten – ist häufig ein Hindernis, um eine Ausreise, Rückführung oder Abschiebung zu vollziehen. In vielen Fällen unterblieb eine Abschiebung aber auch, weil der Irak bisher – von Ausnahmen abgesehen – nur freiwillige Rückkehrer*innen zuließ. Dieses Hindernis wird seit Sommer 2023 mit einer deutsch-irakischen Absichtserklärung⁴ in den Blick genommen.

⁴ <https://fragdenstaat.de/dokumente/249103-entwurf-ruecknahmeabkommen-deutschland-irak/>

Zum anderen wird eine verstärkte Kooperation im Bereich Identitätsklärung zwischen dem Irak und Deutschland angestrebt. Dabei geht es um die Identifikation und Ausstattung der Staatsbürger*innen im jeweils anderen Land „mit geeigneten Ausweispapieren“. Zudem soll der Austausch biometrischer Daten (z.B. Fingerabdrücke) und eine Befragung durch Botschaftsmitarbeitende möglich sein.

Laut Angaben von Pro Asyl im Oktober 2023 steigen die Zahlen von Abschiebungen in den Irak wieder an, nicht zuletzt auch auf Grund der größeren Zahl ausgestellter Passersatzpapiere. Die Möglichkeit der Abschiebung und die mangelnde Transparenz bezüglich des Abkommens zwischen dem Irak und der deutschen Bundesregierung schüren die Unsicherheiten und Ängste von Iraker*innen vor potenziellen aufenthaltsbeendenden Maßnahmen auch in Schleswig-Holstein.

Mit der vorliegenden Broschüre sollen die Probleme der hiervon betroffenen Personengruppe besonders in den Blick genommen werden. Als Handreichung für Geflüchtete und Unterstützende versucht diese Broschüre, Ihnen Tipps und Perspektiven für einen Aufenthalt von Iraker*innen in Deutschland zu vermitteln.

Diese Broschüre ersetzt keine Beratung im Einzelfall, sondern dient lediglich als Orientierungshilfe. In jedem Fall ist es dringend zu empfehlen, eine qualifizierte Beratungsstelle und / oder eine qualifizierte Anwältin/einen qualifizierten Anwalt aufzusuchen.

Informationen für Geflüchtete aus dem Irak

Gemäß den Angaben des Bundesministeriums des Inneren und für Heimat stellen Iraker*innen mit 25.623 geduldete Personen in Deutschland die größte Gruppe geduldeter Menschen zum 31.08.2023. Personen mit Duldung sind ausreisepflichtig, aber ihre Abschiebung ist ausgesetzt. In der Regel erhalten Menschen eine Duldung, wenn ihr Asylantrag abgelehnt wurde, aber Gründe vorliegen, weshalb sie (noch) nicht abgeschoben werden können.

Viele Personen können wegen fehlender Ausweispapiere nicht abgeschoben werden. Durch die neue Absichtserklärung zwischen Deutschland und dem Irak könnten für diese Gruppe dennoch Abschiebungen möglich werden.

Darüber hinaus kann ein Schutzstatus vom Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (BAMF) widerrufen oder zurückgenommen werden. Auch davon sind einige Iraker*innen aktuell betroffen.⁵

Diese Broschüre soll vor allem als Orientierungshilfe für Iraker*innen dienen, die sich in Deutschland mit einer Duldung aufhalten. Im Folgenden finden Sie Informationen, Hinweise und Kontaktadresse, an die Sie sich wenden können.

HINWEIS: Diese Broschüre ersetzt keine Beratung, sondern dient lediglich der Aufklärung und Vermittlung von Beratungsangeboten!

Aufenthaltstitel

Um nach Deutschland einzureisen und sich im Land aufzuhalten, brauchen Drittstaatenangehörige grundsätzlich einen sogenannten Aufenthaltstitel, also ein Visum, eine Aufenthaltserlaubnis oder eine Niederlassungserlaubnis. Visa und Aufenthaltserlaubnisse können von unterschiedlicher zeitlicher Dauer sein und sind immer an einen bestimmten Aufenthaltswert geknüpft.

Von einer Aufenthaltserlaubnis zu unterscheiden sind die Aufenthaltsge-stattung (= Aufenthalt für die Dauer des Asylverfahrens) und die Duldung

⁵ Laut Angaben des BAMF betrafen 1.160 Entscheidungen von Widerrufsprüfverfahren von Januar bis März 2024 das Herkunftsland Irak (zweitgrößte Zahl nach Syrien), vgl. BAMF: Aktuelle Zahlen, Ausgabe: März 2024, abrufbar unter: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Statistik/AsylinZahlen/aktuelle-zahlen-maerz-2024.pdf?__blob=publicationFile&v=3 (abgerufen am 23.04.2024).

(= Ausreisepflicht besteht, aber eine Abschiebung ist aktuell aus rechtlichen oder tatsächlichen Gründen nicht möglich; im Falle einer vollziehbaren Ausreisepflicht aber jederzeit möglich).

Humanitäre Gründe: Asyl, Flüchtlingseigenschaft und Abschiebungsverbot

Wenn beim Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (BAMF) ein Asylantrag gestellt und dieser positiv beschieden wurde, gibt es unterschiedliche Schutzformen und Bleibeberechtigungen in Deutschland:

- Asylberechtigung (Art. 16a Abs. 1 GG, § 2 AsylG)
- Flüchtlingsschutz (§ 3 Abs. 1 AsylG)
- subsidiärer Schutz (§ 4 Abs. 1 AsylG)
- Abschiebeverbot (§ 60 V & VII AufenthG)

Wenn eine dieser Schutzformen zugesprochen wurde, erhalten von der Ausländerbehörde eine Aufenthaltserlaubnis und können Sie – solange dieser Schutzstatus besteht – nicht abgeschoben werden! Je nachdem, welche dieser Schutzformen zutrifft, ist der Schutz unterschiedlich lang.

Sollten Sie vom BAMF einen negativen Bescheid Ihres Asylantrages erhalten, können Sie Klage einreichen. Wenden Sie sich dazu so schnell wie möglich an einen Anwalt/eine Anwältin, da die Frist für eine Klage nur eine oder zwei Wochen beträgt!

Asyl-Folgeantrag

Wenn Ihr Asylantrag vor mehr als einem Monat abgelehnt wurde, können Sie einen weiteren Asylantrag stellen (Folgeantrag), aber nur dann, wenn neue Umstände vorliegen, die Sie nicht bereits im ersten Asylantrag nennen konnten und die eine positive Entscheidung begründen können. Lassen Sie sich vor einem Folgeantrag unbedingt beraten!

Vulnerable Gruppen

Vulnerable Gruppen sind Menschen, die auf Grund ihrer persönlichen Situation besonderen Schutz brauchen. Als besonders vulnerable Personen aus dem Irak könnten folgende Gruppen gelten⁶:

⁶ Keine abschließende Aufzählung

Jesid*innen

Während des Vorrückens des sogenannten IS wurden insbesondere Jesid*innen Opfer von Massakern, Ermordungen, Vergewaltigungen, Verstümmelungen und Verschleppungen. Diese Verbrechen wurden am 19. Januar 2023 vom Deutschen Bundestag als Völkermord (auch: Genozid) anerkannt. Ein Gutachten aus dem April 2024 von Pro Asyl und Wadi e.V. beschreibt die Zukunftsperspektiven für Jesid*innen im Irak als „bis auf Weiteres düster“; ein Abschiebestopp für Jesid*innen in den Irak wird gefordert.

Frauen

Frauen sind im Irak immer wieder Diskriminierungen ausgesetzt und ihnen wird die gleichberechtigte Teilhabe am politischen, sozialen und wirtschaftlichen Leben oft faktisch verwehrt. Häusliche und geschlechtsspezifische Gewalt spielten laut Angaben von Medica Mondiale ebenfalls

eine Rolle. Sexualisierte Gewalt sei zudem in der jüngeren Geschichte des Landes immer wieder als Kriegswaffe eingesetzt worden. Terre des Femmes berichtet außerdem über weibliche Genitalverstümmelung, vor allem in der Region Kurdistan-Irak im Norden des Landes.

Versuchen Sie, Ihre spezifischen Flucht- und Verfolgungshintergründe so detailliert wie möglich im Asylverfahren herauszustellen, wenn Sie zu einer vulnerablen Gruppe gehören.

LSBTIQ* (Lesbische, schwule, bisexuelle, transgeschlechtliche, intersexuelle und queere Menschen)

Laut Angaben von Human Rights Watch hat sich die Situation für im Irak lebende LSBTIQ*-Personen im Jahr 2023 weiter verschärft. Es kommt zu Diskriminierung und sozialer Ausgrenzung bis hin zu körperlicher Gewalt und sogenannten Ehrenmorden. Laut Berichten der Tagesschau können durch eine kürzlich verabschiedete Gesetzesänderung gleichgeschlechtliche Beziehungen neuerdings mit bis zu 15 Jahren Haft bestraft werden.

Unbegleitete minderjährige Geflüchtete

Minderjährige Iraker*innen, die sich alleine in Deutschland aufhalten, bedürfen laut deutschem Recht eines besonderen Schutzes. Solange sie minderjährig (= unter 18 Jahren alt) sind, können sie in der Regel nicht abgeschoben werden.

Gesundheitlich beeinträchtigte Personen

Wenn Sie unter einer physischen oder psychischen Erkrankung leiden, kann auch dies ein Grund sein, von einer Ausreise oder Abschiebung abzusehen. Dafür müssen Sie sich um eine geeignete qualifizierte fachärztliche Bescheinigung (Anforderungen in § 60a Abs. 2c AufenthG) oder ein qualifiziertes medizinisches Gutachten bemühen.

Wenn Risiken und Gefährdungen im Fall einer Rückkehr fortbestehen, können diese unter Umständen Gründe dafür sein, um eine Abschiebung zu verhindern oder ein Bleiberecht durchzusetzen. Für eine Anhörung im Asylverfahren gibt es beim BAMF für einige Personengruppen gezielt geschultes Personal, welches Betroffene für Ihr Gespräch anfordern können. Im Anhang befinden sich außerdem spezifische Beratungsstellen für einige der vulnerablen Personengruppen.

Widerruf und Rücknahme

Asyl, subsidiärer Schutz und Abschiebungsverbote gelten nicht für die Ewigkeit: In Widerrufs- oder Rücknahmeverfahren prüft das BAMF, ob ein zuvor gewährter Schutzstatus wieder abzuerkennen ist. Eine solche Prüfung ist zuletzt – laut Angaben des BAMF – auch vermehrt bei irakischen Staatsangehörigen vorgekommen.

Bei einem Widerrufsverfahren kann der Schutzstatus widerrufen werden, wenn die Gründe, die ursprünglich zur Schutzgewährung geführt haben, aus behördlicher Sicht nicht mehr bestehen (z. B. durch Veränderung der Verhältnisse im Herkunftsland oder der individuellen Situation oder durch das Verhalten der schutzberechtigten Person, etwa bei Besuchsreisen ins Herkunftsland).

Die Rücknahme eines Schutzstatus erfolgt, wenn sich herausstellt, dass eine Person unberechtigterweise als Flüchtling anerkannt wurde, etwa weil sie falsche Angaben gemacht oder wesentliche Tatsachen verschwiegen hat. Bei Verlust des Schutzstatus in einem Widerrufs- oder Rücknahmeverfahren muss geprüft werden, ob ein weiterer Aufenthalt in Deutschland aus anderen Gründen erlaubt werden kann.

Sollten Sie von einem Widerrufs- oder Rücknahmeverfahren betroffen sein, kontaktieren Sie dringend eine Beratungsstelle und/oder einen Anwalt/eine Anwältin!

Duldung und Ausreisepflicht

Eine Person erhält eine Duldung, wenn eine Ausreisepflicht besteht, sie aber aktuell nicht abgeschoben werden kann. Es bestehen somit Abschiebungshindernisse, die eine Ausreise momentan verhindern. Da diese möglicherweise wegfallen können, schützt eine Duldung – selbst innerhalb der Duldungsfrist – nicht sicher vor einer Abschiebung!

§ 60 a AufenthG – Vorübergehende Aussetzung der Abschiebung (Duldung)

Es kann tatsächliche oder rechtliche Gründe für die Aussetzung einer Abschiebung geben. Dies können beispielsweise eine Reiseunfähigkeit aus gesundheitlichen Gründen, fehlende Ausweispapiere oder eine fehlende Transportmöglichkeit sein. Zudem kann der Staat, in den abgeschoben werden soll, seine Grenzen schließen oder – wie beim Irak jahrelang der Fall – die Rücknahme verweigern.

Abschiebungshindernisse sind meistens temporär, das heißt sie können jederzeit wegfallen! Auf Grund der gemeinsamen Absichtserklärung zwischen Deutschland und dem Irak könnte, z. B. jetzt die Ausstellung von Ersatzpapieren beschleunigt werden. Dadurch wäre eine Abschiebung in den Irak zeitnah wieder möglich.

§ 60 b AufenthG – Duldung für Personen mit ungeklärter Identität („Duldung light“)

Eine sogenannte Duldung light (nach § 60 b AufenthG) erhalten die Personen, die laut Einschätzung der Behörden nicht ausreichend an der Klärung ihrer Identität mitwirken und/oder über ihre Identität oder Staatsangehörigkeit getäuscht haben und dadurch eine Abschiebung verhindern. Dies kann erhebliche Einschränkungen wie etwa ein Arbeitsverbot, die Kürzung von Sozialleistungen bis hin zur Inhaftnahme in Ausreisegewahrsam oder Abschiebungshaft nach sich ziehen.

Eine sogenannte „Duldung light“ bietet keine langfristige Bleibeperspektive in Deutschland.

WAS KANN ICH TUN, WENN ICH MICH NUR MIT EINER DULDUNG IN DEUTSCHLAND AUFHALTE?

- 1. Lassen Sie sich umgehend von einer geeigneten Beratungsstelle beraten!** Kontakte und Informationen zu Beratungsstellen finden Sie in dieser Broschüre in der Rubrik „Beratungsstellen & weiterführende Informationen“.
- 2. Suchen Sie (gemeinsam in der Beratung) nach einer Möglichkeit, um eine Aufenthaltserlaubnis in Deutschland zu bekommen.** Mögliche Optionen, um Ihren Aufenthalt in Deutschland zu verfestigen, finden Sie auf den nächsten Seiten dieser Broschüre.
- 3. Bemühen Sie sich um die Dokumente und Bescheinigungen, die Ihnen für eine Aufenthaltserlaubnis in Deutschland noch fehlen, um diese möglichst schnell zu bekommen!**
- 4. Bleiben Sie dran – insbesondere bei Integrationsleistungen und bei der Identitätsklärung!** Nur so haben Sie auch langfristig eine Chance.

Strategien zur Aufenthaltsverfestigung

Eine Aufenthaltsverfestigung kann mit der Zeit und mit Hilfe von guter Integration erreicht werden. Neben Qualifizierung (z. B. Ausbildung) und Erwerbstätigkeit sind Spracherwerb und Integrationskurse (z. B. Kenntnisse über die Lebensverhältnisse in Deutschland) für eine langfristige Perspektive in Deutschland wichtig. Aber auch Ihre Mitwirkung beim Nachweis Ihrer Identität ist eine zentrale Bedingung.

WICHTIG: Bemühen Sie sich dringend um Integrationsleistungen, wenn diese bislang vernachlässigt wurden!

WAS SIND INTEGRATIONSLEISTUNGEN?

Integrationsleistungen zeigen, dass Sie sich in die deutsche Gesellschaft einbringen (wollen). Diese können unter anderem folgende Dinge umfassen:

- (regelmäßiger und erfolgreicher) Besuch eines Deutschkurses
- (erfolgreicher) Abschluss eines Integrationskurses („Orientierungskurs“, „Lebensverhältnisse in Deutschland“)
- (erfolgreicher) Schulbesuch (insbesondere bei Kindern im schulpflichtigen Alter) bzw. erfolgreicher allgemeiner Schulabschluss
- Ausbildung, insbesondere eine qualifizierte Ausbildung, Arbeit und/oder eigenständige Lebensunterhaltssicherung
- Ehrenamt und/oder Mitwirkung in Vereinen oder gemeinnützigen Organisationen
- Engagement in Gemeinden, Politik, kirchlichen Organisationen, Nachbarschaftshilfe, etc.
- ...

Je nachdem, welchen Aufenthaltstitel Sie anstreben, können **unterschiedliche Leistungen Voraussetzung für die Erteilung** des jeweiligen Aufenthaltstitels sein. In der Regel müssen die Leistungen nachgewiesen werden, das heißt Sie brauchen eine **Bescheinigung** oder ein **Zertifikat**.

Achtung: Wenn Sie sich als Familie in Deutschland aufhalten, müssen für manche Aufenthaltstitel **alle (!) Mitglieder Ihrer Familie** für sich selbst Integrationsleistungen erbringen.

Identitätsklärung, Mitwirkungspflichten und Passbeschaffung

Die Klärung der Identität – sprich: genau zu wissen, welche Person sich in Deutschland aufhält – ist für den deutschen Staat und deutsche Behörden von großer Bedeutung. Dabei haben Sie verschiedene Mitwirkungspflichten: Sie müssen den Behörden Ihren Pass oder Passersatz, Urkunden und weitere relevante Unterlagen vorlegen, aushändigen

und ggf. überlassen. Auf Verlangen müssen Sie den Behörden auch Datenträger vorlegen, die für die Feststellung der Identität von Bedeutung sein können (z. B. durch Auslesen des Mobiltelefons) und erkennungsdienstliche Maßnahmen dulden (z. B. Fingerabdrücke abgeben).

Falls Sie keinen gültigen Pass oder Passersatz haben, sind Sie grundsätzlich verpflichtet, an der Beschaffung eines Identitätspapiers mitzuwirken. Mitwirkungshandlungen müssen aber zumutbar und erforderlich sein. Wenn eine Mitwirkungshandlung aus Sicht der/des Betroffenen unzumutbar ist, muss das im Einzelfall gegenüber der Behörde gut begründet werden. Bei einer solchen Begründung unterstützen Beratungsstellen und Anwältinnen und Anwälte.

Wenn falsche, unterschiedliche oder widersprüchliche Angaben bei deutschen Behörden gemacht wurden, kann dies eine große Hürde beim Thema Identitätsklärung darstellen. Dies trifft auch bei irakischen Personen zu, die vor dem Regime Saddam Husseins geflohen sind und vor Jahren aus Angst falsche Namensangaben gemacht haben.

PRAXISTIPP: Geben Sie Originaldokumente nur aus der Hand, wenn es unbedingt nötig ist. Machen Sie dann rechtzeitig vorher für sich selbst Kopien von Ihren Unterlagen und lassen Sie sich die einbehaltenen Originaldokumente quittieren.

GENERELL GILT: Erbringen Sie Integrationsleistungen und wirken Sie gleichzeitig im Rahmen bestehender Möglichkeiten bei der Identitätsklärung mit! Damit erhöhen Sie Ihre Chancen auf einen dauerhaften Aufenthalt.

PRAXISTIPP: Klären Sie Fehler so bald wie möglich von sich aus, bevor die Behörden auf Sie zukommen. Wichtig ist, mögliche Gründe plausibel gegenüber den Behörden darzulegen. Suchen Sie hierzu unbedingt fachliche Unterstützung (z. B. durch einen Rechtsanwalt/eine Rechtsanwältin).

„Nachhaltige Integration“

Von einer „nachhaltigen Integration“ spricht man, wenn eine Person sich bereits seit längerer Zeit in Deutschland aufhält und unterschiedliche Integrationsleistungen bereits erbracht hat (z. B. hinreichende Deutschkenntnisse, Unabhängigkeit von Leistungen der öffentlichen Hand).

Wenn Sie sich bereits **seit mehreren Jahren** in Deutschland aufhalten, könnte unter bestimmten, weiteren Voraussetzungen einer der folgenden Aufenthaltstitel für Sie in Frage kommen:

- **§ 25 a AufenthG – Aufenthaltsgewährung bei gut integrierten Jugendlichen und Heranwachsenden:** Für Personen von 14 bis einschließlich 27 Jahren, die sich seit mindestens 3 Jahren ununterbrochen in Deutschland aufhalten (Aufenthaltserlaubnis, Duldung oder Gestattung).
- **§ 25 b AufenthG – Aufenthaltsgewährung bei nachhaltiger Integration:** Für Personen, die sich seit mindestens 6 Jahren, mit minderjährigen Kindern mindestens 4 Jahre ununterbrochen in Deutschland aufhalten (Aufenthaltserlaubnis, Duldung oder Gestattung).
- **§ 104 c AufenthG – Chancen-Aufenthaltsrecht:** Für Personen, die sich zum 31.10.2022 bereits 5 Jahre ununterbrochen in Deutschland aufgehalten haben (Aufenthaltserlaubnis, Duldung oder Gestattung). Ein Antrag hierfür kann nur noch bis zum 30.12.2025 gestellt werden.
- **§ 23 a AufenthG – Aufenthaltsgewährung in Härtefällen:** Personen, die sich seit mindestens 5 Jahren in Deutschland aufhalten, aber keine anderen Optionen für einen Aufenthaltstitel haben, können einen Antrag bei der Härtefallkommission Schleswig-Holstein stellen.
- **§ 25 Abs. 5 AufenthG – dauerhaftes Abschiebehindernis:** Wenn Abschiebungshindernisse voraussehbar länger andauern (z. B. bei Duldung aufgrund von minderjährigen, aufenthaltsberechtigten Kindern), kann an Stelle der Duldung eine Aufenthaltserlaubnis nach § 25 Abs. 5 erteilt werden. Nach 18 Monaten Duldung soll in der Regel eine Aufenthaltserlaubnis erteilt werden. ACHTUNG: Diese Aufenthaltserlaubnis endet in aller Regel mit dem Wegfall des Abschiebungshindernisses!

Wichtig sind bei allen Aufenthaltstiteln Integrationsleistungen und die Mitwirkung bei der Klärung der Identität. Die jeweiligen Voraussetzungen für die einzelnen Aufenthaltstitel finden Sie im Gesetzestext des Aufenthaltsgesetzes (AufenthG). Lassen Sie sich zu Ihren Optionen und zu den Voraussetzungen im Einzelnen fachkundig beraten, z. B. von einer Beratungsstelle oder einem Anwalt/einer Anwältin. Anlaufstellen, Hinweise und Adressen finden Sie auch im Kapitel „Beratungsstellen & weiterführende Informationen“ ab Seite 21.

Perspektiven durch Qualifikation und Erwerbstätigkeit

Durch eine Ausbildung oder Arbeit in Deutschland können sich ebenfalls Perspektiven ergeben, um einen Aufenthalt in Deutschland zu verlängern und zu verfestigen.

Wenn für Sie eine **Ausbildung** in Deutschland in Frage kommt, könnte sich daraus einer der folgenden Aufenthaltstitel für Sie ergeben:

- **§ 16 g AufenthG – Aufenthaltserlaubnis zur Berufsausbildung für ausreisepflichtige Ausländer**
- **§ 60 c AufenthG – Ausbildungsduldung**

Beide Aufenthaltstitel können unabhängig vom Alter der betreffenden Person in Anspruch genommen werden.

Wenn Sie die Perspektive einer **Arbeit/Beschäftigung** in Deutschland haben, könnte sich daraus einer der folgenden Aufenthaltstitel für Sie ergeben:

- **§ 19 d Abs. 1 a AufenthG – Aufenthaltserlaubnis für qualifizierte Geduldete zum Zweck der Beschäftigung:** Für Personen, die zuvor eine Ausbildungsduldung hatten und die Ausbildung erfolgreich abgeschlossen haben, besteht ein Anspruch auf eine entsprechende Beschäftigung zur Ausübung der beruflichen Qualifikation für zwei Jahre.
- **§ 19 d Abs. 1 AufenthG – Aufenthaltserlaubnis für qualifizierte Geduldete zum Zweck der Beschäftigung:** Für Personen mit abge-

schlossener qualifizierter Berufsausbildung oder Ausbildung zu einer Pflegehilfstätigkeit, einem Hochschulstudium oder einer qualifizierten Beschäftigung.

- **§ 60 d AufenthG – Beschäftigungsduldung:** Unter bestimmten Voraussetzungen für 30 Monate.
- **§ 10 Abs. 3 AufenthG – „Spurwechsel“-Möglichkeiten:** Unter bestimmten Umständen können qualifizierte Personen, die bereits einen Asylantrag gestellt haben, diesen zurückziehen um einen Aufenthaltstitel zu Arbeitszwecken zu erhalten.

PRAXISTIPP: Wichtig sind bei allen Aufenthaltstiteln Integrationsleistungen und die Mitwirkung bei der Klärung der Identität. Die jeweiligen Voraussetzungen für die einzelnen Aufenthaltstitel finden Sie im Gesetzestext. Lassen Sie sich zu Ihren Optionen fachkundig beraten, z. B. von einer Beratungsstelle oder einem Anwalt/einer Anwältin. Anlaufstellen, Hinweise und Adressen finden Sie auch im Kapitel „Beratungsstellen & weiterführende Informationen“ ab Seite 21.

Wenn gar nichts hilft ...

Nicht in allen Fällen besteht die Möglichkeit, in Deutschland zu bleiben. Dann können Ausreise, Abschiebung oder sogar eine Abschiebehaft relevant werden.

Aufforderung zur Ausreise, Abschiebung und Abschiebungshaft

Aktuell erhalten Iraker*innen vermehrt Briefe mit der schriftlichen Aufforderung zur (freiwilligen) Ausreise. Wenn Sie vollziehbar ausreisepflichtig sind und nicht freiwillig ausreisen, kann es dazu kommen, dass die zuständige Behörde Sie zwangsweise in Ihr Herkunftsland abschiebt. Dabei kann es in Einzelfällen auch zu einer Inhaftierung im Abschie-

bungsgefängnis kommen, beispielsweise wenn Abschiebungsversuche schon mal gescheitert sind, wenn eine Fluchtgefahr angenommen wird, bei fehlender Mitwirkung, manchmal sogar ohne Fluchtgefahr.

PRAXISTIPP: Wenn Sie zur Ausreise aufgefordert werden, können Sie angeben, dass Sie sich zunächst unabhängig beraten und informieren lassen wollen. Suchen Sie in solchen Fällen unbedingt schnellstmöglich einen Rechtsanwalt/eine Rechtsanwältin oder eine Beratungsstelle auf!

In Härtefällen kann eine Anrufung der Härtefallkommission, eine Petition oder auch Kirchenasyl in Betracht kommen.

Lassen Sie es, wenn irgend möglich, nicht so weit kommen, dass die Behörde Ihre Abschiebung einleitet! Im Falle einer Abschiebung erhalten Sie in der Regel ein mehrjähriges Wiedereinreiseverbot. Außerdem müssen Sie damit rechnen, vor einer Wiedereinreise auf die Rückzahlung der (erheblichen) Abschiebungs- und ggf. auch Haftkosten in Anspruch genommen zu werden. In manchen Fällen ist es besser, freiwillig auszureisen.

PRAXISTIPP ZUR ABSCHIEBUNGSHAFT:

NEU: Bei Abschiebehaftanordnungen muss Ihnen, wenn Sie keinen Anwalt haben, ein Pflichtanwalt oder eine Pflichtanwältin zur Seite gestellt werden.

Unabhängig davon haben Sie auch im Abschiebungsgefängnis ein Recht auf unabhängige Beratung oder anwaltliche Unterstützung! Diese müssen eingefordert werden!

Freiwillige Ausreise und Wiedereinreisemöglichkeiten

Wenn Sie zur Ausreise aufgefordert werden und sich für eine freiwillige Ausreise entscheiden, kann dies eine erneute Einreise nach Deutschland erleichtern. Unter Umständen kann dann auf eine Wiedereinreisesperre verzichtet werden.

Rückkehrberatung und Fördermöglichkeiten

Bei Interesse können Sie Beratungsangebote in Anspruch nehmen, die über die Möglichkeit der freiwilligen Rückkehr informieren. Diese unterstützt Sie vertraulich und kostenfrei, wenn Sie über eine freiwillige Ausreise nachdenken. Falls Sie sich dafür entscheiden, hilft diese auch bei der Vorbereitung der Ausreise. Je nach Voraussetzung kann auch eine finanzielle Förderung (z. B. durch das REAG/GARP-Programm) beantragt werden. Weitere Informationen dazu finden Sie ab Seite 21.

ABSCHIEBUNGSSTOPP FÜR JESIDINNEN UND JESIDEN IN SCHLESWIG-HOLSTEIN

Der Schleswig-Holsteinische Landtag hat am 17. Oktober 2024 einen Abschiebestopp für Jesidinnen und Jesiden aus dem Irak für Schleswig-Holstein nach § 60 a Absatz 1 Satz Aufenthaltsgesetz beschlossen. Dieser gilt bis zum 16. Januar 2025. Dem Abschiebestopp soll eine Landesaufnahmeanordnung nach § 23 Absatz 1 Aufenthaltsgesetz folgen. Voraussetzung hierfür ist das Einvernehmen des Bundesministeriums des Innern und für Heimat (BMI) in Berlin. Sobald die Zustimmung vom BMI vorliegt, informieren wir Sie auf <https://frsh.de>. Der schleswig-holsteinische Erlass zum Abschiebestopp findet sich hier: <https://www.frsh.de/artikel/msjfsigsh-abschiebungsstopp-jezidinnen-aus-dem-irak>

Beratungsstellen & weiterführende Informationen

In der Beratung können Ihnen individuelle Strategien zur Verhinderung einer Aufenthaltsbeendigung und Verfestigung Ihrer Bleibeperspektive in Deutschland aufgezeigt werden. In jedem Fall sollten Sie zu Fragen der Ausreise eine qualifizierte und unabhängige Beratungsstelle aufsuchen oder einen Anwalt oder eine Anwältin hinzuziehen.

Lassen Sie sich beraten ...

Rechtsberatung (für juristische Fragen)

Flüchtlingsrat Schleswig-Holstein e. V. in Kiel
E-Mail: beratung@frsh.de | Telefon: 0431 734 900
Webseite: <https://www.frsh.de/fluechtlingsrat/beratungsangebot-beim-fluechtlingsrat>

Refugee Law Clinic Kiel
E-Mail: info@law-clinic-kiel.de
Webseite: www.law-clinic-kiel.de

Migrationsberatungsstellen in Schleswig-Holstein (für soziale, rechtliche und gesellschaftliche Fragen)

https://www.frsh.de/fileadmin/pdf/Fluechtlingsberatung_aktuell/Kontaktadressen_MBSH_20240723.pdf

Übersicht des Flüchtlingsrats Schleswig-Holstein über weitere Beratungsstellen in Schleswig-Holstein:
<https://www.frsh.de/service/beratungsstellen/>

Asylverfahrensberatung in den Landesunterkünften für Geflüchtete in Schleswig-Holstein (für Personen, die sich vor oder in einem Asylverfahren befinden)

https://www.schleswig-holstein.de/DE/landesregierung/ministerien-behoer-den/LAZUF/AufnahmeVerteilung/AufnahmeVerteilung_node.html

Beratung und Begleitung junger Geflüchteter

lifeline-Vormundschaftsverein im Flüchtlingsrat Schleswig-Holstein e. V. E-Mail: lifeline@frsh.de
Telefon: 0431 2405828 Webseite: www.lifeline-frsh.de

Beratung für geflüchtete Frauen

Projekt Myriam
E-Mail: myriam@frauenwerk.nordkirche.de
Telefon: 0431 55779193 oder 0170 9350800
Webseite: www.myriam.sh

Beratung für LSBTIQ*-Personen

HAKI e. V. – Raum für lesbische schwule bi* trans* inter* queere Menschen in Schleswig-Holstein
E-mail: post@haki-sh.de | Telefon: 0431 17090
Webseite: <https://haki-sh.de/>

Fluchtgrund queer: Queer Refugees Deutschland – LSVD
E-Mail: queer-refugees@lsvd.de
Telefon: 0221 92596117 oder 0221 92596120
Webseite: <https://www.queer-refugees.de/>

Auswahl von Fachanwält*innen für Asyl- und Aufenthaltsrecht in Schleswig-Holstein
(für rechtlichen Fragen, anwaltlicher Vertretung, Klagen und Widersprüche, Gerichtsverfahren etc.)

https://www.frsh.de/fileadmin/pdf/Fluechtlingsberatung_aktuell/Hinweise_3-RAInnen-20230712.pdf

Informationen zur Härtefallkommission Schleswig-Holstein

Webseite der Härtefallkommission in Schleswig-Holstein:
https://www.schleswig-holstein.de/DE/landesregierung/themen/inneres-sicherheit-verwaltung/haertefallkommission/haertefallkommission_node.html

Leitfaden mit Informationen für Geflüchtete und Unterstützer*innen zur Härtefallkommission:
https://www.frsh.de/fileadmin/pdf/FI%C3%BCchtlingsberatung_aktuell/zbbs-broschuere_haertefallantraege_web.pdf

Unabhängige freiwillige Perspektiv- und Rückkehrberatung (für Personen, die eine Rückkehr in ihr Heimatland in Erwägung ziehen)

Übersicht über Beratungsstellen der unabhängigen, freiwilligen Perspektiv- und Rückkehrberatung in Schleswig-Holstein:
[https://www.diakonie-sh.de/ich-suche-hil-fe/suche?tx_dshaddress_institution\[search\]\[category\]=27](https://www.diakonie-sh.de/ich-suche-hil-fe/suche?tx_dshaddress_institution[search][category]=27)

Beratung in der Abschiebungshaft Glückstadt

Rechtsberatung beim Flüchtlingsrat Schleswig-Holstein
E-Mail: beratung@frsh.de | Telefon: 0431 734900

Sozialberatung der Diakonie Altholstein
E-Mail: ahe-glueckstadt@diakonie-altholstein.de

Allgemeine Informationen:
E-Mail: Nina.Sommer@diakonie-altholstein.de
Telefon: 04321 25053015

Weiterführende Informationen und Ansprechpartner*innen

Informationen zum Thema „Identitätsklärung“

Flüchtlingsrat Schleswig-Holstein e.V.

E-Mail: projekt@frsh.de | Telefon: 0431 55685646

Webseite: <https://www.frsh.de/fluechtlingsrat/amif-netzwerk-fuer-gefluechtete-in-schleswig-holstein>

Informationen zu medizinischen Abschiebebehindernissen (für Personen, die unter physischen oder psychischen Erkrankungen leiden)

Vortrag von Dr. Regine Nowack zur Fachtagung

„Asylsuchenden eine faire Chance geben, ihre schwere Krankheit im Asylverfahren geltend zu machen“:

https://www.diakonie-sh.de/fileadmin/user_upload/Infodienst/Beratung_Zuwanderung/Clasen/diakonie_fachtag_krankheiten_praesentation.pdf

„Krankheit als Abschiebungshindernis“ – Informationen vom Informationsverbund Asyl & Migration und dem DRK (Stand: 2020):

https://www.asyl.net/fileadmin/user_upload/publikationen/Arbeitshilfen/2020-10_Broschuere_Krankheit_Abschiebungshindernis_2Aufl.pdf

Muster einer qualifizierten ärztlichen Bescheinigung:

https://www.frsh.de/fileadmin/pdf/Fluechtlingsberatung_aktuell/Qualifizierte-aerztliche-Bescheinigung.pdf

Informationen zum Thema Kirchenasyl

Flüchtlingsbeauftragte der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Norddeutschland

E-Mail: d.jochims@nordkirche-weltbewegt.de

Telefon: 040 36900262

Bundesarbeitsgemeinschaft Asyl in der Kirche

info@kirchenasyl.de, Telefon: 030 25898891

<https://kirchenasyl.de/>

Informationssammlung zu unterschiedlichen Themen vom Informationsverbund Asyl & Migration

Themensammlung (Asyl-, Aufenthalts- und Sozialrecht, Bewegungsfreiheit und Wohnen, Bildung und Arbeit, Aufenthaltsbeendigung, Staatsangehörigkeit und Einbürgerung, weitere Themen):

<https://www.asyl.net/themen/>

Familiennachzug:

<https://familie.asyl.net/ausserhalb-europas>

Bundesarbeitsgemeinschaft für Geflüchtete – PRO ASYL (Organisation, die sich für Menschenrechte und den Schutz von geflüchteten Menschen in Deutschland und Europa einsetzt)

Webseite: <https://www.proasyl.de>

Wadi e.V.

(Nichtregierungsorganisation, die u.a. im Irak tätig ist)

Webseite: <https://wadi-online.de/>

Arabischsprachige Informationen

Informationen zum Thema „Duldung“

Handbook Germany – Duldung:

<https://handbookgermany.de/ar/duldung>

Abschiebungen und Aufenthalt:

Informationen, Warnhinweise & Perspektiven

Abschiebungen und Aufenthalt:

Informationen, Warnhinweise & Perspektiven,

Bayerischer Flüchtlingsrat:

<https://www.fluechtlingsrat-bayern.de/wp-content/uploads/2024/04/Warnhinweise-arabisch.pdf>

Informationen zur Anhörung im Asylverfahren

Die Anhörung im Asylverfahren,

Informationsverband Asyl & Migration:

https://www.asyl.net/fileadmin/user_upload/publikationen/infoblatt_anhoerung/Infoblatt_Asyl_2016_arab.pdf

Grundgesetz (kurze Version)

https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/AR/Integration/Grundgesetz/broschuere-das-grundgesetz_ar.pdf?__blob=publicationFile&v=13

Informationen zum Asylverfahren vom deutschen Anwaltsverein

Deutscher Anwaltsverein, Info zum Asylverfahren:

<https://anwaltauskunft.de/magazin/gesellschaft/migration/which-steps-are-involved-in-an-asylum-procedure>

Internetseite und Menschenrechtsbericht von Amnesty International

Webseite: <https://www.amnesty.org/ar/>

Bericht Menschenrechte:

<https://www.amnesty.org/ar/documents/pol10/7200/2024/ar/>

Quellen und weiterführende Informationen zur Lage im Irak

(Eine vollständige Liste aller Quellen, die für den ersten Teil dieser Broschüre verwendet wurden, kann auf Anfrage zu Verfügung gestellt werden.)

Zur allgemeinen Lage im Irak:

- Amnesty International: <https://www.amnesty.de>
- Auswärtiges Amt (Stand: Oktober 2022): <https://fragdenstaat.de/dokumente/sammlung/18-lageberichte-des-auswaertigen-amts/>
- Human Rights Watch: <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/iraq>
- Kizilhan, Prof. Dr. Jan Ilhan, Schlepper Nr. 108: https://www.frsh.de/fileadmin/schlepper/schl_108/s108_56-59.pdf

Zur aktuellen Situation von Iraker*innen in Deutschland:

- Pro Asyl: <https://www.proasyl.de/news/bundesregierung-forciert-heimlich-abschiebungen-in-den-irak/>
- Tagesschau: <https://www.tagesschau.de/investigativ/ndr-wdr/migration-irak-abschiebungen-100.html>

Zu den Lebensbedingungen von Frauen im Irak:

- Medica Mondiale: <https://medicamondiale.org/wo-wir-frauen-staerken/irak>
- Terre des Femmes: https://frauenrechte.de/fileadmin/Redaktion/Unsere_Arbeit/Internationale_Zusammenarbeit/Laenderberichte/2019_Nordirak-2019.pdf
- ZDF: <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/ausland/irak-influencerin-tiktok-ermordet-femizide-100.html>

Gutachten zum Thema Jesid*innen im Irak:

- Pro Asyl & Wadi e.V.: https://www.proasyl.de/wp-content/uploads/2024_04_23_Zur-Lage-der-Jesidinnen-und-Jesiden-im-Irak.pdf

Aktuelles zum Thema LGBTIQ* im Irak:

- Tagesschau: <https://www.tagesschau.de/ausland/asien/irak-haftstrafe-homosexualitaet-100.html>

Pêşgotin

Iraq weke welatekî ku mirov jê penaber tên

Li gorî amarên federalî, heta 31.12.2023 li Almanyayê 281 hezar û 281 Iraqî hene. Li gorî Ofîsa Koç û Penaberan a Eyaleta Schleswig-Holstein, Iraq yek ji deh welatên herî bilind bû ku penaxwazên Schleswig-Holstein di destpêka sala 2024an de bi rêjeya 9.1% di destpêka sala 2024 de hatibûn - wek salên berê. Li gorî statîstîkên BAMF, rewş di çaryeka yekem a sala 2024an de li ser asta federalî bi heman rengî bû, ku Iraqî tenê ji %4.3 pêk dihat, lê li gorî welatê jêderê, koma çaremîn a herî mezin a serlêdanan bûn.

Gelek sedem hene ku kesên ji Iraqê tên Almanyayê û Schleswig-Holstein. Şerê Iraqê di sala 2003an de dawî li desthilatdariya Sedam Husên li wî welatî anî û bû sedema çend salan dagirkirina leşkerî ji aliyê Amerîka û hevalbendên wê ve, ku di encamê de bêîstîqarî, tundî û guhertina hevsengiya hêzê bû.¹

Rapora dawî ya rewşa heyî ya Wezareta Derve ya Federal ji Cotmeha 2022-an ve bi vî rengî gelek bînpêkirinên mafên mirovan digire. Kêmteweyên olî rastî cudakariyê tên, di hin rewşan de rastî çewsandinê tên, û dewleta Îraqî nikare parastina kêmteweyan li seranserê welat misoger bike. Berdewam gendelî û tundûtûjiya ji aliyê milîsên çekdar ve dikare bibe sedemên din ên gengaz ên biryara derketina ji welat.

Tevî rewşa metirsîdar a Iraqê, hikûmeta Almanyayê di havîna sala 2023an de bi Komara Iraqê re lihevkirinek îmze kir, ku hîn jî ji aliyê hikûmeta Almanyayê ve veşartî ye (Dîrok: Gulan 2024). Tê texmînkirin ku di vê Memorandumê de, bi taybetî veğerandina bi dilxwazî ya Iraqiyên ku mafê wan ê mayîna li Komara Federal a Almanyayê nîne, were teşwîqkirin. Di heman demê de, Pro Asyl di Cotmeha 2023an de li ser siyasetek tundtir dersînorkirinê li hember Iraqiyên ku neçar in ji welat derkevin, ragihand.

Wekî din, Wezareta Karûbarên Civakî, Ciwan, Malbat, Mezin, Entegrasyon û Wekheviyê ya Schleswig-Holstein di 26ê Sibata 2024an de biryarnameyek

¹ Her weha hûn dikarin bêtir agahdarî li ser vê yekê di gotara Schlepper ya Prof. Dr. Jan Ilhan Kizilhan de bibînin, ku li vir heye: https://www.frsh.de/fileadmin/schlepper/schl_108/s108_56-59.pdf

derxist.² Ev dersînorkirina Îraqiyên ku ji wan tê xwestin ku ji welat derkevin weke "bi awayekî bingeîn mumkin" bi nav dike, tê wateya ku mirov jî dika- rin bîn dersînorkirin bêyî ku tawaneke bikin an jî wekî metirsî were nixandin. Herwiha sirgûnkirina Êzidiyan jî ji holê ranake.

**Ji kerema xwe not bikin:
Ev broşûr şûna şîretên pişeyî
yên navendeke şêwirmendiyê
û/an parêzerekî nagire!**

Bi berçavgirtina vê paşerojê, ji ber vê yekê em dixwazin vê broşûrê bi kar bînin da ku balê bixşînin ser rewşa metirsîdar a Îraqiyên ku li gor yasaya niştecihbûnê tên toleranskirin û ronîkirina perspektîfan ji bo wan bikin, da ku ew karibin rewşa xwe ya rûniştinê ewle bikin.

Rewşa Iraqê

Di raporta xwe ya rewşa 2022an de, Wezareta Derve ya Federalî "rewşeke ewlekarî ya hîn pir metirsîdar" li Iraqê vedibêje. Gelek kes girêdayî alîkariyên mirovî ne. Her wiha îşaret bi bînpêkirinên berfireh ên mafên mirovan - di nav de ji aliyê rayedarên dewletê ve - û şidetê, di nav de li dijî gelê sîvil. Rapora Human Rights Watch ya sala 2023'an jî wêneyekî welatekî nazik û pir parçebûyî vedibêje.

Ji bilî aktorên dewleta Iraqê, milîs û komên paramîlîter - li gorî Wezareta Derve ya Federal - dê berdewam bin li ser bandora xwe li ser hêz û rewşa ewlekarî li deverên cuda yên welat. Aktorên herêmî yên wekî Îran û Tîrkiye jî dê bandorê li Iraqê bikin. Her wiha di sala 2022'an de ji aliyê rêxistina Dewleta Îslamî (DAÎŞ) ve jî êrîş pêk hatin. Di encamê de, kêmbûna aramiyê heye û dewleta Iraqê nikare ewlekariya têra xwe ji bo welatîyên xwe garantî bike - bi taybetî ji bo endamên hin kêmeteweyan. Li ser malpera xwe, Wezareta Derve ya Federal hişyariyê dide sefera Iraqê, ji bilî Herêma Kurdistanê Iraqê, ku ew jî ji bo seferê nayê pêşniyarkirin "ji ber rewşa ewlehiyê ya ne aram" (Dîrok: 14 Gulan 2024).

Li gor raporta Wezareta Derve, rewşa aborî ya Iraqê bi taybetî ne baş e. Pîşesaziya Iraqê bi giranî girêdayî sektora petrolê ye. Gelek kes di nav xizaniyê de dijîn; gendelî berbelav e. Pêkanîna pêbawer a ceyran û avê her gav

ji her kesî re peyda nabe. Tenê dora nîvê nifûsê gihîştina ava vexwarinê ya paqij heye. Li gorî "Amnesty International", ji ber bandora guherîna avhewayê rewş hîn girantir dibe. Li gorî psikolog û pisporê navdar ê li ser Iraqê Jan İlhan Kizilhan, Tûbingen, li her deverên welêt lînerîna bingeîn a tîbî nayê garantîkirin; Bi taybetî lînerîna li nexweşiyên derûnî kêmtir e.

Nifûsa Iraqê ji komên cuda yên etnîkî û olî pêk tê, ku bi rêjeyên cuda li deverên cuda yên welat belav bûne. Li gorî Prof. Dr. Kizilhan, bînpêkirinên mafên mirovan û dîroka pevçûnan gelek caran dibe sedema pevçûnan di navbera van koman de. Di heman demê de cihêkarî û nebûna parastinê ji bo hindikahiyên etnîkî-olî yên wekî Êzidî, Durzî û Xirîstîyanan heye.

Hejmarek zêde û bi îstîqrar a kesên jicîhûwarkirî yên navxweyî yek ji wan encaman e. Li gorî Prof. Dr. Kizilhan, gelek ji wan ev çend sal in li kampên penaberan dijîn; hejmareke mezin ji van kesan tûşî trawma û nexweşiyên derûnî dibin. Raporeke vê dawiyê ya Pro Asyl und Wadi e.V. tê wê encamê ku endamên hindikahiyan bi gelemperî li Iraqê alternatîfên revê yên rastîn tune ne; ji ber serpehatî û fikarên ewlehiyê, ew di koma xwe de li piştgiriye digerin û bi hev re dimînin.

Li gorî raporên "Amnesty International" ji sala 2022'an, îşkence û muameleya xerab li girtîgehên Iraqê tê kirin. Her wiha, bi taybetî di nava gumanbarên alîgirên gumanbar ên DAÎŞ'ê de, darizandinên neheq an jî girtîbûna bê sûc dikarin bîn dîtin. Li gor "Amnesty International", cezayê îdamê li Iraqê hê jî berdewam e û heta niha jî tê cîbicîkirin. Bi taybetî rojnameger, parêzvanên mafên mirovan û aktîvîst di bin xeteriyeke mezin de ne. Gelek caran dibin hedefa zindanê; êrîşên li dijî wan gelek caran bê ceza dimînin. Di 29ê Avrêl, 2024 de, ZDF li ser kuştina bandorkerê înternetê Om Fahad ragihand û behsa êrîşek tund kir li ser "(...) her tiştê ku li gorî fermana îslamî (...) nayê".

Wezareta Derve ya Federal bixwe jî di rapora xwe ya derbarê rewşa penaberî û dersînorkirinê ya sala 2022an de dibêje:

"Ewlehiya kesên ku ji derve vedigerin bi gelek faktoran ve girêdayî ye - di nav de girêdana wan a etnîkî û olî, meyla wan a siyasî û şert û mercên li ser erdê."

Prof. Dr. Jan İlhan Kizilhan, di wê baweriyê de ye ku ji ber rewşa metirsîdar a niha ya li Iraqê ji bo kêmtîneyan, sirgûnkirin ne rewşa ye.

² Biryamame li ser vê navnîşanê heye: <https://www.frsh.de/artikel/msjfsig-irak-rueckfuehrungen> (di 23.04.2024 de hatiye standin).

Pêşhatên niha sebareti bi rewşa niştecihbûna penaberên ji Iraqê

Bi hejmara giştî ya 28,224 kesên ji 31ê Tebaxa 2023ê ve, Îraqî mezintirîn koma kesên li Almanyayê ne ku mecbûr in ji welêt derkevin (25,623 ji wan xwedî statûya Duldung in) - li gorî bersiva pirsê Clara Bûnger (DIE LINKE) li Bundestag. Ne zelalkirina nasnameyê gelek caran li pêşîya çûyîn, vegerdan an dersînorkirinê dibe asteng. Lêbelê, di gelek rewşan de, dersînorkirin jî nehat kirin ji ber ku berê Iraqê tenê destûr dida vegerdan dilxwaz - bi hin îstîsnanan. Ev astengî niha jî bi ragihandina niyeta hevpar a nû ya Elmanya-Iraqê tê çareserkirin. Ji aliyekê ve, rojnameya Tagesschau di 15ê Kanûna Pêşîn a 2023an de di gotara "*Geheimer Migrationsdeal mit dem Irak* (Peymana nehênî ya koçberiyê bi Iraqê re)" ragihand:

"Hikûmeta Iraqê soz dabû ku 'hemû vegeryan qebûl bike'."

Ji aliyê din ve di warê zelalkirina nasnameyan de di navbera Iraq û Almanyayê de hevkarî zêdetir tê xwestin. Ev tê de naskirin û dayîna hemwelatîyên ku li welatekî din dijîn "belgeyên nasnameyê yên guncav". Her wiha divê gengaz be ku daneyên biyometrik biguherin û bi xebatkarên sefaretxaneyê re hevdiînan bikin.

Li gorî agahiyên Pro Asyl di Cotmeha 2023 de, hejmara dersînorkirina Iraqê dîsa zêde dibe, nexasim ji ber ku hejmara zêde ya belgeyên guhertina pasaportan hatine derxistin. Îhtîmala dersînorkirinê û nebûna şefafiyetê derbarê rêkeftina di navbera Iraq û hikûmeta federal a Almanyayê de, bêewlehî û tirsê Iraqîyan ji tedbirên potansiyel ên bidawîkirina mayîna wan li Schleswig-Holstein zêde dike.

Ev broşûr di rewşên takekesî de şûna şîretan nagire, lê tenê wekî rêberiyek xizmet dike. Di her rewşê de, bi tundî tê pêşniyar kirin ku hûn bi navendek şewirmendî û / an parêzerek jêhatî şewir bikin.

Armanca vê broşûrê ew e ku balê bikişîne ser pirsgrêkên koma mirovên ku ji vê pirsgrêkê bandor bûne. Wekî rêberek ji bo penaber û piştigiran, ev broşûr hewl dide ku şîret û perspektîfan ji bo mayîna Iraqîyek li Almanyayê pêşkêşî we bike.

Agahî ji bo penaberên ji Iraqê

Iraqî bi 25 hezar û 623 kesên xwedan statûya Duldungê ji 31ê Tebaxa 2023an ve, li gorî Wezareta Navxwe û welatê Federal, koma herî mezin a kesên bi statûya Duldung li Almanyayê ne. Kesên xwedî statûya Duldungê mecbûr in ku ji welêt derkevin, lê dersînorkirina wan tê sekinandin. Wekî qaîde, mirov destûra rûniştinê ya Duldungê werdigirin, ger serlêdana wan a penaberiyê were red kirin, lê sedem hene ku ew nikarin (hê jî) bîr dersînorkirin.

Gelek kes ji ber nebûna belgeyên nasnameyê nikarin bîr dersînorkirin. Memoranduma nû ya lihevkirinê ya di navbera Almanyayê û Iraqê de êdî dikare vê astengiyê rake.

Wekî din, statûya parastinê dikare ji hêla Daîreya Federal a Koçberî û Penaberan (BAMF) ve were betal kirin an vekişandin. Niha hinek Iraqî jî ji vê yekê bandor bûne.³

Ev broşûr di serî de ji bo Iraqîyên ku bi destûra mayîna Duldung li Almanyayê ne û li hêviyên mayîna demdirêj û ewledartir digerin, wekî rêberek e. Li jêr hûn ê agahdarî, serişte û navnîşanên têkiliyê yên ku hûn dikarin serî lê bidin bibînin.

Ji kerema xwe not bikin: Ev broşûr ne dewsa şîretan e, lê tenê ji bo pêşkêşkirina agahiyan û şandina we ji bo şîretan xizmet dike!

Destûra rûniştinê

Ji bo ketina Elmanyayê û mayîna li welêt, bi giştî pêwîstiya welatîyên welatê sêyemîn bi destûra rûniştinê ya bi navê vîze, destûra rûniştinê yan jî destûra mayînê heye. Vîze û destûrên rûniştinê dikarin demên cûda hebin û her dem bi armançek taybetî ya rûniştinê ve girêdayî ne.

Divê cudahî di navbera destûra rûniştinê, destûra rûniştinê ya demkî (= rûniştina ji bo dema pêvajoya penaberiyê) û destûra mayînê ya Duldung (= mecbûriyeta derketina ji welêt heye, lê dersînorkirin niha ji ber sedemên

³ Li gorî BAMF, 1,160 biryarên li ser prosedûrên betalkirinê ji Çile heta Adar 2024, Iraq wekî welatê jêderê (hejmara duyemîn a herî mezin piştî Sûriyê) eleqedar dike, li BAMF binêre: Hêjmarên heyî, Weşan: Adar 2024, peyda dibe li: https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Statistik/AsylinZahlen/aktuelle-zahlen-maerz-2024.pdf?__blob=publicationFile&v=3 (abgerufen am 23.04.2024).

qanûnî an rastî ne mumkin e.; di rewşek mecbûrî ya bicîhanîna derketina ji welêt de, lêbelê, ev dikare di her kêliyê de were kirin).

Sedemên mirovahî: Penaberî, rewşa koçberiyê û qedexekirina dersînorkirinê

Ger serlêdana penaberiyê ji Daîreya Koç û Penaberan a Federal (BAMF) re hatibe şandin û biryar erênî be, cûrbecûr cûreyên parastinê û mafê mayîna li Elmanyayê hene:

- Mafê penaberiyê (Art. 16a Abs. 1 GG)
- Parastina koçberiyê (§ 3 Abs. 1 AsylG)
- Parastina pêvek (§ 4 Abs. 1 AsylG)
- Qedexekirina sirgûnê (§ 60 V & VII AufenthG)

Heke hûn li ser serlêdana penaberiyê ji BAMF biyareke neyînî wergirin, hûn dikarin giliyê xwe bikin. Di zûtîrîn dem de bi parêzerek re têkilî daynin, ji ber ku dema dawî ya gilîkirinê tenê yek an du hefte ye!

Ger yek ji van awayên parastinê hatibe dayîn, heya ku ev statuya parastinê hebe hûn nikarin bên dersînorkirin! Dirêjahiya parastinê li gorî kîjan ji van awayên parastinê derbas dibe diguhere.

Komên bêhêz

Komên bêhêz ew kes in ku ji ber rewşa xwe ya şexsî pêwîstiya wan bi parastina taybet heye. Komên jêrîn dikarin bi taybetî mirovên mexdûr ên ji Iraqê bêne hesibandin (ne navnîşek berfireh!):

Êzîdî

Di dema pêşdeçûna bi navê DIŞIê de, bi taybetî Êzîdî bûne qurbanîyên komkujî, kuştin, destavêtin, sinetkirin û revandin. Ev sûc di 19'ê Çileyê 2023'an de ji aliyê Meclîsa Elmanya Bundestag ve weke jenosîd hat qebûlkirin. Raporek ji Nîsana 2024an ji hêla Pro Asyl und Wadi e.V. ve perspektîfên paşerojê yê Êzîdiyan li Iraqê wekî "ji bo vê gavê tarî" binav dike; Di raporê de tê xwestin ku sirgûnkirina Êzîdiyan bo Iraqê were qedexekirin.

Jinan

Jin li Iraqê gelek caran rastî cudakariyê tên û gelek caran ji beşdariya wekhev

di jiyana siyasî, civakî û aborî de nayên qebûlkirin. Li gorî Medica Mondiale, şîdeta navmalî û zayendî jî rolek dileyize. Şîdeta zayendî jî di dîroka nêz a welêt de gelek caran wekî çekek şer hatiye bikar anîn. Terre des Femmes jî behsa sinetkirina jinan dike, bi taybetî li Herêma Kurdistanê Iraqê li bakurê welêt.

LGBTIQ* (kesên lezbiyen, gay, bîseksuel, transgender, interseks û queer)

Li gorî Çavdêriya Mafên Mirovan, rewşa LGBTIQ* yê li Iraqê dijîn di sala 2023'an de xerabtir bû. Cudakarî û dûrxistina civakî heye, di nav de şîdeta fîzîkî û bi navê kuştinên namûsê. Li gorî raporên Tagesschau, guherîna qanûnê ya dawî tê wê wateyê ku têkiliyên hevzayendan êdî dikarin bi 15 salan cezayê girtîgehê werin ceza kirin.

Penaberên ku biçûkên bêkes in

Îraqiyên biçûk ên ku bi tenê li Almanyayê ne, li gor qanûnên Almanyayê pêwîstî bi parastineke taybet heye. Heya ku ew temenbiçûk bin (= bin 18 salî), bi giştî nikarin bên dersînorkirin.

Kesên xwedî astengiyên tenduristiye

Heger tu bi nexweşiyêke bedenî yan derûnî dikişînî, ev jî dibe sedem ku dev ji derketina welat an jî dersînorkirinê bernede. Ji bo vê yekê, divê hûn belgeyek maqûl, raporek bijîjkî ya pispor û/an nîrxandinek bijîjkî ya jêhatî bistînin. Ger rîsk û tehdîd berdewam bin jî ger hûn vegerin jî, ev dibe sedem ku hûn ji bidawîbûna rûniştina we li Almanyayê dûr bisekinin an jî mafê mayîne bicîh bînin. BAMF ji bo hevpeyvîneke di prosedura penaberiyê de, bi taybetî karmendên ji bo hin komên mirovan perwerde kiriye, ku bandor li wan kiriye dikarin daxwaza hevpeyvîna xwe bikin. Pêvek ji bo hin komên xizan jî naven-dên şêwirmendiyê yê taybetî jî vedihewîne.

Betalkirin û vekişandina penaberiyê

Penaberî, parastina pêvek û qedexeyên dersînorkirinê heta hetayê dom nakin: Di prosedurên betalkirin an vekişînê de, BAMF lêkolîn dike ka statuya parastinê ya ku berê hatibû dayîn divê were betal kirin. Li gorî BAMF'ê, mawayeneyek bi vî rengî di van demên dawî de li ser welatîyên Iraqî jî zêdetir bûye. Di pêvajoyek betalkirinê de, statûya parastinê dikare were betal kirin heke

Heger hûn ji komeke xizan in, hewl bidin ku sedemên xwe yê taybetî yê revîn û çewsandinê di dema prose-dûra penaberiyê de bi qasî ku gengaz dibe bi hûrgulî rave bikin.

sedemên ku di destpêkê de bûne sedema dayîna parastinê êdî ji nêrîna rayedaran tine bin. Mînak: (ji ber guhertina rewşan li welatê jêderê an rewşa takekesî an ji ber reftarên kesê ku mafê parastinê heye, wek nimûne di dema serdanên welatê jêderê de).

Ger hûn ji proseya betalkirinê an vekişînê bandor bibin, divê hûn bi lezgîni têkilî navendek şêwirmendiyê û/an parêzerek bidin!

Rewşa parastinê tê betalkirin, eger derkeve holê ku kesek bi xeletî wek penaber hatiye naskirin, wek nimûne ji ber ku ew agahiyên derew dane yan jî rastiyên madî veşartîye.

Duldung û mecbûriyeta derketina ji welêt

Kesek destûra rûniştinê ya Duldungê distîne ger mecbûr be ku ji welêt derkeve lê niha nikare were dersînorkirin. Ev tê wê wateyê ku li pêşiya dersînorkirinê astengî hene ku niha rê li ber derketina wan ji welat digirin. Ji ber ku ev astengî di her kêliyê de ji holê radibin, destûra rûniştinê ya duldung - di nav dema destûra rûniştinê ya duldung de jî - we ji dersînorkirinê naparêze!

§ 60 a AufenthG – Rawestandina demkî ya dersînorkirinê (Duldung)

Dibe ku ji bo rawestandina dersînorkirinê sedemên rasteqînî an qanûnî hebin. Ev dibe ku, wek nimûne, nekarbûna rêwîtiyê ji ber sedemên tenduristiyê, nebûna belgeyên nasnameyê an nebûna veguhestinê be. Bi ser de jî, welatê ku dê dersînorkirin jê re bê kirin, dibe ku sînoren xwe bigire - wek ku bi salan li Iraqê bû - an jî dibe ku vegerandina wî kesî red bike.

Astengiyên li ber dersînorkirinê bi gelemperî demkî ne, ango di her kêliyê de dikarin winda bibin! Weke mînak, li ser bingeha ragihandina niyeta hevbeş a navbera Almanyayê û Iraqê, derxistina belgeyên şûna wê êdî bileztir bibe. Ev yek wê di demeke nêz de careke din dersînorkirina ji bo Iraqê pêkan bike.

§ 60 b AufenthG – Destûra rûniştinê ya Duldung ji bo kesên ku nasnameyeke wan ne diyar e ("Duldung light")

Kesên ku li gor raya rayedaran di zelalkirina nasnameya xwe de bi têra xwe hevkarî nekirine û/an jî nasname û neteweya xwe xelet dane xuyakirin û di encamê de rê li ber dersînorkirina wan hatiye girtin, "ronahiya Duldung"

werdigirin (li gorî Beşa 60 b AufenthG). Ev dika-re bibe sedema astengiyên girîng ên wekî qedexekirina xebatê, kêmkirina alîkariyên civakî û hetta girtina li girtîgehê li benda dersînorkirinê.

A ku jê re tê gotin "Duldung light" ti perspektîfên mayînde yên li Almanyayê nade.

EZ DIKARIM ÇI BIKIM EGER EZ TENÊ LI ALMANYAYÊ BI DESTÛRA MAYÎNA DULDUNG BIM?

1. **Tavilê ji navendek şêwirmendiyê guncan şîretan bigerin!** Hûn dikarin di vê broşûrê de di bin sernavê "Navenda şêwirmendî û bêtir agahdarî" de têkilî û agahdariya li ser navendên şêwirmendiyê bibînin.
2. **Li rêyekê bigerin ku hûn li Almanyayê destûra rûniştinê (li gel şêwirmend) bistînin.** Vebijarkên gengaz ên ji bo ewlekirina mayîna we li Almanyayê li ser rûpelên jêrîn ên vê broşûrê têne dîtin.
3. **Hewl bidin ku belge û sertîfîkayên ku hîna jî ji bo destûra rûniştinê ya li Almanyayê ji we re lazim in berhev bikin da ku hûn bi zûtirîn dem wê wergirin!**
4. **Li ser wê bixebitin - nemaze dema ku ew tê ser karûbarên entegrasyonê û zelalkirina nasnameya we!** Tenê wê hingê hûn ê di demek dirêj de şansek we hebe.

Stratejiyên ji bo ewlekirina destûra rûniştina we

Ewlekirina destûra rûniştinê dikare bi demê re û bi alîkariya karûbarên entegrasyonê were bidestxistin. Ji bilî jêhatîbûnên (mînak: Perwerdehiyê) û îstihdama bi destkeftî, qursên wergirtina ziman û entegrasyonê (zanîna şert û mercên jiyanê li Almanyayê) ji bo perspektîfek demdirêj li Almanyayê girîng in. Lêbelê, wekî qaîdeyek, di zelalkirina nasnameyan de hevkarî şertek e.

Giring: Hewldanek bilez bikin ku hûn jêhatîbûnek entegrasyonê hebin heke heya nuha ev yek hat paşguh kirin!

JÊHATÎBÛNA ENTEGRASYONÊ ÇI NE?

Zehmetiyên integrasyonê nîşan didin ku hûn (dixwazin) beşdarî civaka Alman bibin. Ev dikarin tiştên jêrîn pêk bînin:

- (bi rêkûpêk û serketî) beşdarbûna qursa almanî
- (serkeftî) qedandina qursa integrasyonê ("kursa oryantasyonê", "Şert û mercên jiyane li Almanyayê")
- (Serkeftî) beşdarbûna dibistanê (bi taybetî ji bo zarokên di temenê dibistanê de) an sertîfîkayek serketî ya qedandina dibistanê
- Perwerde, nemaze perwerdeya pîşeyî, kar û/ an dabînkirina serbixwe ya lêçûnên jiyane
- Karê dilxwazî û/ an beşdarbûna komele yan jî rêxistinên neqezenc
- Tevlîbûna civatan, siyasetê, rêxistinên dêrê, alîkariya taxan û hwd.
- ...

Li gorî kîjan celebê destûra rûniştinê ya ku hûn serlêdan dikin, **dibe ku jêhatîbûnek cihêreng şertek ji bo dayîna destûra rûniştinê ya têkildar bin.** Wekî qaîdeyek, divê hûn delîlên destkeftiyên xwe peyda bikin, angî hûn ê hewceyê sertîfîkayek an dîplomayê bin.

Ji kerema xwe not bikin: Ger hûn wek malbat li Almanyayê bimînin, ji bo hin cûreyên destûra rûniştinê, divê **hemî (!) endamên malbata** we jêhatîniya xwe ya integrasyonê îspat bikin.

Zelalkirina nasnameyê, berpirsiyariyên hevkarîyê û wergirtina pasaportê

Eşkerekirina nasnameya we - angî bi rastî zanîna kîjan kes li Almanyayê ye - ji bo dewleta Alman û rayedarên Alman pir girîng e. Hûn mecbûr in ku bi awayên cûrbecûr hevkarîyê bikin:

Divê hûn pasaport an guheztina pasaporta xwe, belge û belgeyên din ên têkildar pêşkêş bikin, radest bikin û, ger hewce be, bidin rayedar. Li ser daxwazê, divê hûn her weha hilgîrîna daneyê yê ku ji bo

Serişteya pratîk: Tenê belgeyên orijînal radest bikin heke ew bi tevahî hewce be. Berîya niha kopiyên dokumanên xwe ji bo xwe çêkin û ji bo belgeyên orijînal yê hatine girtin meqbûzekê bistînin.

destnîşankirina nasnameya we têkildar in (mînak bi xwendina tîlefona xweya desta) re têkildar bidin rayedaran û tedbîrên nasnameyê (mînak dana şopa tiliyan) bipejirînin.

Ger pasaportek we ya derbasdar an cîhgîrek pasaportê tune be, hûn bi gelemperî neçar in ku di wergirtina belgeyek nasnameyê de hevkarîyê bikin.

Lêbelê, hevkarî divê maqûl û pêwîst be. Ger karekî hevkarîyê ji nihêrîna kesê eleqedar ne maqûl be, divê ev yek ji rayedaran re di her bûyereke-sane de baş were rewşa kirin. Navendên şewirmendiyê û parêzer dikarin bi hincetên weha re bibin alîkar.

Ger agahdariya derewîn, cûda an nakokî ji rayedarên Alman re hatibe peyda kirin, ev dikare bibe astengiyek mezin dema ku meriv nasnameya we zelal bike. Ev jî ji bo Iraqiyên ku ji ber tîrsa salên berê ji rejîma Seddam Husên reviyane û navên derew li wan kirine jî derbas dibe.

"Integrasyonek domdar"

Têgîna "integrasyona domdar" tê bikaranîna dema ku kesek ji bo demek dirêjtir li Almanyayê dijî û berê fêrî jêhatîyên cûda yê integrasyonê bûye (mînak zanîna tîra xwe ya almanî, serbixwebûna ji berjewendiyên giştî).

Ger hûn **çend sal** in li Almanyayê dijîn, dibe ku hûn di bin hin şert û mercên zêde de bibin xwediyê yek ji wan celebên destûra rûniştinê ya jêrîn:

- **§ 25 a AufenthG – Destûra rûniştinê ji bo ciwan û ciwanên baş entegrekirî:** Ji bo kesên di navbera 14 û 27 salî de ku bi kêmkî ve 3 salan bi berdewamî li Almanyayê rûniştine (destûra rûniştinê, Duldung an destûr).
- **§ 25 b AufenthG – Destûra rûniştinê di rewşa integrasyona domdar de:** Ji bo kesên ku herî kêmkî 6 sal in li Almanyayê dijîn (bi zarokên biçûk ên herî kêmkî 4 salî re) bê navber (destûra rûniştinê, Duldung an destûr).

Ya jêrîn bi gelemperî derbas dibe: Zehmetiyên integrasyonê fêr bibin û di heman demê de ji bo zelalkirina nasnameya xwe di çarçoveya îmkânên heyî de bibin alîkar! Ev ê şansê weya bidestxistina rûniştina daîmî zêde bike.

Serişteya pratîk: Berî ku rayedar nêzîkî we bibin, bi însiyatîfa xwe zû xeletiyên ragihînin. Girîng e ku sedemên gengaz ji rayedaran re bi maqûl rave bikin. Pêdivî ye ku hûn li piştgiriya profesyonel (mînak ji parêzerek) bigerin.

- **§ 104 c AufenthG – Qanûna rûniştinê ya derfetê:** Ji bo kesên ku ji 31.10.2022 ve ji bo 5 salan bênavber li Almanyayê rûniştine (destûra rûniştinê, Duldung an destûr). Serlêdan ji bo vê tenê heya 30.12.2025 dikare were şandin.
- **§ 23 a AufenthG – Destûra rûniştinê di rewşên dijwar de:** Kesên ku herî kêr 5 sal in li Almanyayê ne, lê ji bo destûra rûniştinê tu vebijarkên din tune ne, dikarin serlêdanê pêşkêşî Komîsyona Zehmetiyê ya Schleswig-Holstein bikin.
- **§ 25 Abs. 5 AufenthG – Astengiya daîmî ya li ber dersînorkirinê:** Ger tê çaverêkirin ku astengiyên dersînorkirinê dirêjtir bidomin (mînak di doza Duldung de ji ber zarokên piçûk ên ku mafê rûniştina li welêt heye), dibe ku li şûna Duldungê li gorî § 25 Abs. 5 destûra rûniştinê were dayîn. Wekî qaîdeyek, divê destûra rûniştinê piştî 18 mehan ji destûra rûniştinê ya Duldung were dayîn. **BALDARÎ:** Ev destûra rûniştinê bi gelemperî dema ku astengiya li ber dersînorkirinê namîne bi dawî dibe!

Zehmetiyên entegrasyonê û hevkarîya di zelalkirina nasnameya we de ji bo hemî destûrên rûniştinê girîng in. Pêdiviyên têkildar ji bo celebê ferdî ya destûra rûniştinê dikare di metna qanûnî ya Qanûna Niştecihbûnê (AufenthG) de were dîtin. Li ser vebijarkên xwe û hewcedariyên xwe bi hûrgulî şîreta pîspor bigerin, mînakî ji navendek şêwirmendiyê an parêzerek. Her weha hûn dikarin xalên pêwendiyê, serişte û navnîşanan di beşa "Navenda şîret û bêtir agahdarî" de ji rûpela 21 bibînin.

Perspektîfên mayînê bi bidestxistina qayim û kar

Perwerdehiya Pîşeyî an jî xebata li Almanyayê dikare ji bo dirêjkirin û ewlekirina mayîna we li Almanyayê perspektîfan veke.

Ger hûn li **Almanyayê perwerdehiya** pîşeyî dinirxînin, ev yek dikare ji bo we yek ji cûreyên jêrîn ên destûra rûniştinê derxe holê:

- **§ 16 g AufenthG – Destûra rûniştinê ya ji bo perwerdehiya pîşeyî ji bo biyaniyên neçar in ku ji welêt derkevin.**
- **§ 60 c AufenthG – Rûniştina Duldung ji bo perwerdehiya pîşeyî**

Her du celeb destûra rûniştinê bêtir ku temenê kesê têkildar dikare were bikar anîn.

Heke li Almanyayê îhtîmala kar/îstîhdamê hebe, ev yek dikare bibe sedema yek ji cureyên destûra rûniştinê ya ji bo we:

- **§ 19 d Abs. 1 a AufenthG – Destûra rûniştinê ji bo kesên jêhatî yên xwedî destûra rûniştinê ya Duldung ji bo armanca kar:** Kesên ku berê xwediyê destûra rûniştinê ya Duldung-ê ji bo perwerdehiya pîşeyî bûn û perwerdehiya xwe bi serfirazî qedandine, ji bo peyda kirina jêhatîya xwe ya pîşeyî du salan mafê wan ê karekî têkildar heye.
- **§ 19 d Abs. 1 AufenthG – Destûra rûniştinê ji bo kesên jêhatî yên xwedî destûra rûniştinê ya Duldung ji bo armanca kar:** Ji bo kesên ku perwerdehiya pîşeyî ya jêhatî an jî perwerdehiya ji bo karekî alîkarê hemşîretiyê, bawernameya zanîngehê an karekî jêhatî qedandine.
- **§ 60 d AufenthG – Destûra rûniştinê ya Duldung ji bo kar:** Di bin hin mercan de ji bo 30 mehan.
- **§ 10 Abs. 3 AufenthG – Vebijarkên "guhartina rê":** Di bin hin mercan de, kesên **kalîfiye** yên ku berê serlêdana penaberiyê kirine, dikarin wê ji bo wergirtina destûra rûniştinê ya ji bo xebatê paşve bikişînin.

Serişteya pratîk: Zehmetiyên entegrasyonê û hevkarîya di zelalkirina nasnameya we de ji bo hemî destûrên rûniştinê girîng in. Pêdiviyên têkildar ên ji bo celebên kesane yên destûra rûniştinê dikarin di metna qanûnî de werin dîtin. Li ser vebijarkên xwe şîreta pîspor bigerin, wek nimûne ji navendek şêwirmendiyê an parêzerek. Her weha hûn dikarin xalên pêwendiyê, serişte û navnîşanan di beşa "Navenda şîret û bêtir agahdarî" de ji rûpela 21 bibînin.

Ger tişteke ne alîkar be ...

Her tim ne mimkûn e ku meriv li Almanyayê bimîne. Dûv re derketina, dersînorkirin an hetta girtina li benda dersînorkirinê dibe ku têkildar bibe.

Daxwaza derketina derveyî welat, sirgûnkirin û binçavkirina li benda dersînorkirinê

Niha Îraqî her diçe nameyên bi daxwaza nivîskî ya derketina ji welat (bi dilxwazî) distînin. Ger ji we were xwestin ku hûn welat biterikînin û bi dilxwazî dernekevin, desthilata şareza dikare we bi darê zorê dersînorkirî bike welatê we yê jêderê. Di rewşên takekesî de, ev yek dikare bibe sedema girtina di zindana dersînorkirinê de jî, wek nimûne heke hewildanên dersînorkirinê jixwe têk çûne, heke xetera revînê were texmîn kirin, di nebûna hevkarîyê de, carinan jî bêtir xetera revînê.

Serişteya pratîk: Ger ji we were xwestin ku hûn welêt biterikînin, hûn dikarin diyar bikin ku hûn pêşî şêwirdarî û agahdariya serbixwe dixwazin.

Di rewşên weha de, pêdivî ye ku hûn zûtirîn dem bi parêzerek an navendek şêwirmendiyê re şêwir bikin!

Di rewşên dijwar de, îtiraza ji Komîsyona Zehmetiyê re, daxwaznameyek an tewra penaberîya dêrê dibe ku mimkun be.

Ger gengaz be, nehêlin ku ew negihîje wê astê ku rayedar dest bi dersînorkirina we bikin! Ger hûn werin dersînorkirin, bi gelemperî hûn ê ji bo çend salan vegeerê li we were qedexeyê kirin. Her weha divê hûn li bendê bin ku ji we were xwestin ku berî ku hûn ji nû ve têkevin welêt, lêçûnên dersînorkirinê (berbiçav) û belkî jî lêçûnên binçavkirinê bidin. Di hin rewşan de, çêtir e ku meriv bi dilxwazî ji welêt derkeve.

Serişteya pratîkî ya li ser zindanê beriya sirgûnê:

NÛ: Ger parêzerek we tune be, divê ji bo biryarên binçavkirinê yên dersînorkirinê parêzerek we were peyda kirin.

Tevî vê yekê, mafê we yê şêwirmendiya serbixwe an jî piştgirîya qanûnî di dema binçavkirinê de berî dersînorkirinê heye! Divê ev bîr xwestin!

Vebijarkên çûna dilxwazî û ji nû ve têketinê

Ger ji we were xwestin ku hûn welatê xwe biterikînin û biryar bidin ku hûn bi dilxwazî derkevin, ev yek ji we re hêsanîr dike ku hûn ji nû ve têkevin Elmanyayê. Di bin hin mercan de, qedexeyek ji nû ve têketinê wê hingê dikare were rakirin.

Şêwirmendî li ser veger û derfetên finansê

Ger bala we dikişîne, hûn dikarin karûbarên şêwirdariyê yên ku agahdariya li ser îhtîmala vegera dilxwazî pêşkêş dikin bikar bînin. Ger hûn difikirin ku bi dilxwazî ji welêt derkevin ev ê bi nepenî û belê piştgirî bide we. Ger hûn biryar bidin ku wiya bikin, ew ê jî ji we re bibin alîkar ku hûn ji bo çûyîna xwe amade bikin. Li gorî pêdiviyên, hûn dikarin ji bo piştgirîya darayî jî serlêdan bikin (mînak bi bernamaya REAG / GARP). Hûn dikarin li ser vê yekê di beşa pêş de bêtir agahdarî bibînin.

Navendên şêwirmendiyê û bêtir agahdarî

Di dema şêwirdariyê de, hûn dikarin stratejiyên ferdî nîşanî we bidin da ku rê li ber bidawîbûna mayîna we bigirin û hêviyên we yên mayîna li Almanyayê ewle bikin. Di her rewşê de, divê hûn biçin navendek şêwirmendiyê ya jêhatî û serbixwe an jî derbarê pirsên der barê derketina ji welêt de bi parêzerek re şêwir bikin.

وفي حالة أن لديك عرض عمل / توظيف في ألمانيا، فقد يؤدي ذلك إلى حصولك على أحد تصاريح الإقامة التالية:

§ 19 d Abs. 1 a AufenthG – Aufenthaltserlaubnis für qualifizierte Geduldete zum Zweck der Beschäftigung

المادة 19 (d) 1 (a) AufenthG – تصريح الإقامة للأشخاص المؤهلين لغرض العمل: يحق للأشخاص الذين سبق لهم الإقامة المسموح بها لأغراض (Ausbildungsduldung) وأكملوا تدريبهم بنجاح الحصول على عمل التدريب المهني لمدة عامين.

§ 19 d Abs. 1 AufenthG – Aufenthaltserlaubnis für qualifizierte Geduldete zum Zweck der Beschäftigung

المادة 19 (1) d 19 AufenthG - تصريح الإقامة للأشخاص المؤهلين لغرض العمل: بالنسبة للأشخاص الذين أكملوا تدريباً مهنيًا مؤهلاً أو تدريباً لمهنة مساعد رعاية أو شهادة جامعية أو عملاً مؤهلاً.

§ 60 d AufenthG – Beschäftigungsduldung

المادة 60 (d) 60 AufenthG – التسامح في العمل: تحت شروط معينة يكون نوع الإقامة هذا لمدة 03 شهراً.

المادة 10 (3) AufenthG – خيارات "تغيير المسار": في ظل ظروف معينة، يمكن للأشخاص المؤهلين الذين قدموا بالفعل طلب لجوء الحصول على تصريح إقامة لأغراض العمل إذا قاموا بسحب طلب اللجوء.

نصيحة: يُعتبر السعي للاندماج والتعاون في إثبات الهوية أمراً مهماً لجميع أنواع تصاريح الإقامة. يمكن الاطلاع على المتطلبات الخاصة بكل نوع إقامة على حدة في النص القانوني. بإمكانك طلب الإستشارة من الخبراء بخصوص خياراتك، مركز استشاري مختص أو محام. يمكن أيضاً العثور على نقاط الاتصال والمعلومات والعناوين في الفصل "مراكز الاستشارة والمزيد من المعلومات" الذي يبدأ في الصفحة 21.

إذا لم يساعد شيء...

قد لا تتمكن من البقاء الدائم في ألمانيا. في هذه الحالة، قد تُفرض عليك مغادرة البلاد بشكل طوعي أو ربما قد تُجبر على ذلك بواسطة السلطات المعنية.

المطالبة بمغادرة البلاد والترحيل والاحتجاز على ذمة الترحيل

حالياً، يتلقى العراقيون رسائل تطالبهم بشكل متزايد مغادرة البلاد (بطريقة طوعية). إذا كان من المفترض أن تغادر البلاد ولم تفعل ذلك طوعاً، فقد يتم ترحيلك قسرياً إلى بلدك الأصلي من قبل السلطات المختصة. في بعض الحالات، قد يتم أيضاً احتجازك في مركز الاحتجاز للترحيل، وذلك على سبيل المثال بسبب عدم نجاح محاولات الترحيل السابقة، أو في حال افترض احتمال الهروب، أو في حالة عدم التعاون، أو حتى في بعض الأوقات دون وجود احتمالات الهرب.

نصيحة عملية: إذا تم طلب مغادرتك من البلاد، يجب عليك أن تطلب أولاً الحصول على استشارة من مكتب مستقل. في مثل هذه الحالات، من الضروري استشارة محام أو مركز استشارات في أسرع وقت ممكن!

في الحالات الصعبة، قد يكون من الممكن تقديم طلب إلى لجنة الحالات الصعبة (Härtefallkommission) أو اللجوء لكنسية ما.

لا تدع الأمر يصل إلى مرحلة ترحيلك! إذا تم ترحيلك، فمن المعتاد أن تُمنع من العودة لفترة طويلة. كما يجب أن تتوقع دفع تكاليف الترحيل، بالإضافة إلى ربما تكاليف الاحتجاز. في بعض الحالات، يكون من الأفضل المغادرة طوعاً.

نصيحة عملية بشأن الاحتجاز على ذمة الترحيل (Abschiebungshaft):

إذا كنت تواجه احتجازاً على ذمة الترحيل وليس لديك محام، يحق لك الحصول على محام مناب.

بغض النظر عن ذلك، لديك الحق في الحصول على استشارة قانونية مستقلة أو دعم قانوني خلال فترة احتجازك في انتظار الترحيل. يجب أن تطالب بذلك بحزم!

في حال عدم وجود جواز سفر ساري المفعول أو بديل لجواز السفر، فأنت ملزم عمومًا بالتعاون في الحصول على وثيقة هوية. ومع ذلك، يجب أن يكون التعاون معقولاً وضرورياً. إذا كان فعل التعاون غير معقول من وجهة نظر الشخص المعني، فيجب تبرير ذلك بشكل جيد للسلطات في كل حالة على حدة. يمكن لمراكز الاستشارة والمحامين المساعدة في هذا التبرير.

وفي حال تقديم معلومات غير صحيحة أو مختلفة أو متناقضة إلى السلطات الألمانية، فقد يمثل ذلك عقبة كبيرة عندما يتعلق الأمر باتثبات هويتك. وهذا ينطبق أيضاً على العراقيين الذين فروا من نظام صدام حسين وأطلقوا أسماء مستعارة منذ سنوات بسبب عامل الخوف.

بشكل عام، ينطبق ما يلي: السعي لتحقيق الاندماج وفي نفس الوقت المساعدة في اثبات هويتك في نطاق الإمكانات المتاحة! سيؤدي ذلك إلى زيادة فرصك في الحصول على الإقامة الدائمة.

نصيحة عملية: قم بتوضيح الأخطاء بنفسك في أسرع وقت ممكن قبل أن تتواصل معك السلطات. ومن المهم شرح الأسباب المحتملة للسلطات بشكل معقول. تأكد من طلب الدعم المهني (على سبيل المثال من محام).

الاندماج المستدام

يُشير مصطلح "الاندماج المستدام" إلى الحالة التي يصل إليها الشخص بعد إقامة طويلة في ألمانيا، حيث تم انجاز العديد من مؤشرات الاندماج، مثل إتقان اللغة الألمانية بشكل كافٍ والاستقلالية عن الدعم المادي الحكومي.

إذا كنت تعيش بالفعل في ألمانيا منذ عدة سنوات، فقد تكون مؤهلاً للحصول على أحد تصاريح الإقامة التالية تحت شروط إضافية معينة أخرى:

§ 25 a AufenthG – Aufenthaltsgewährung bei gut integrierten Jugendlichen und Heranwachsenden

المادة 25 a AufenthG - تصريح إقامة للمندمجين جيداً من المراهقين والشباب: لمن تتراوح أعمارهم بين 14 و 27 عاماً والذين يقيمون في ألمانيا بشكل متواصل منذ 3 سنوات على الأقل تصريح إقامة أو إقامة متسامحة أو تصريح إقامة مؤقت
Aufenthaltserlaubnis, Duldung oder Gestattung –

§ 25 b AufenthG – Aufenthaltsgewährung bei nachhaltiger Integration

المادة 25 b AufenthG - تصريح الإقامة في حالة الاندماج المستدام: للأشخاص الذين يقيمون في ألمانيا منذ 6 سنوات على الأقل إذا كان معهم أطفال دون سن البلوغ لمدة 4 سنوات على الأقل دون انقطاع (تصريح إقامة أو إقامة متسامحة أو تصريح إقامة مؤقت).

§ 104 c AufenthG – Chancen-Aufenthaltsrecht

المادة 104 c AufenthG - حق الإقامة مع إتاحة الفرص: للأشخاص الذين كانوا بتاريخ 13 أكتوبر 2022 قد أقاموا بالفعل في ألمانيا لمدة 5 سنوات دون انقطاع (تصريح إقامة أو إقامة متسامحة أو تصريح إقامة مؤقت). آخر موعد لتقديم هذا الطلب هو 30.12.2025.

§ 23 a AufenthG – Aufenthaltsgewährung in Härtefällen

المادة 23 a AufenthG - منح الإقامة في الحالات الصعبة: الأشخاص الذين يقيمون في ألمانيا منذ 5 سنوات على الأقل ولكن ليس لديهم خيارات أخرى للحصول على تصريح إقامة يمكنهم تقديم طلب إلى لجنة شليسفيغ-هولشتاين للحالات الصعبة

§ 25 Abs. 5 AufenthG – dauerhaftes Abschiebebehindernis

25 (5) من قانون الإقامة "عقبة دائمة أمام الترحيل": إذا كان من المحتمل أن تستمر عقبات الترحيل لفترة أطول (على سبيل المثال في حالة إقامة التسامح بسبب وجود أطفال دون سن البلوغ الذين يحق لهم الإقامة في ألمانيا)، من الإمكان إصدار تصريح إقامة وفقاً للمادة 25 (5). وكقاعدة عامة، يمكن إصدار تصريح الإقامة بعد 18 شهراً من الإقامة من نوع Duldung. **تنبيه:** ينتهي تصريح الإقامة هذا عادةً عندما يزول عائق الترحيل!

يُعدُّ السعي للاندماج والتعاون في اثبات الهوية أمراً مهماً لجميع تصاريح الإقامة. يمكن العثور على المتطلبات الخاصة بتصاريح الإقامة الفردية في النص القانوني لقانون الإقامة (AufenthG) احصل على الاستشارة من الخبراء بشأن خياراتك ومتطلباتك بالتفصيل، على سبيل المثال من مركز استشارة أو المحامي. يمكن أيضاً العثور على نقاط الاتصال والمعلومات والعناوين في الفصل "مراكز الاستشارة والمزيد من المعلومات" الذي يبدأ في الصفحة 21.

تطلعات بسبب المؤهلات والتوظيف (العمل)

يمكن توفير فرصاً لتمديد وتعزيز إقامتك في ألمانيا من خلال التدريب المهني أو العمل.

إذا كنت تُحبذ خيار التدريب المهني في ألمانيا، فقد يؤدي ذلك إلى حصولك على أحد تصاريح الإقامة التالية:

• § 16 g AufenthG – Aufenthaltserlaubnis zur Berufsausbildung für ausreisepflichtige Ausländer

المادة 16 g AufenthG - تصريح الإقامة للتدريب المهني للأجانب المقرر لهم مغادرة البلاد

• § 60 c AufenthG – Ausbildungsduldung

ماذا يمكنني أن أفعل إذا كنت أقيم في ألمانيا بتصريح إقامة متسامحة (Duldung) فقط؟

- 1 اطلب الإستشارة من مركز متخصص ومناسب على الفور! يمكنك العثور على جهات الاتصال والمعلومات ذات الصلة بمراكز الاستشارة في الكتيب الموجود تحت قسم "مراكز الاستشارة والمزيد من المعلومات".
- 2 ابحث تزامناً مع الإستشارة عن كيفية الحصول على تصريح إقامة أخرى في ألمانيا. ستجدون الخيارات المتاحة لتعزيز إقامتكم في ألمانيا في الصفحات التالية من الكتيب.
- 3 ابذل جهودك للحصول على المستندات اللازمة للحصول على تصريح الإقامة في ألمانيا!
- 4 التزم بهذه الخطوات، خاصةً عندما يتعلق الأمر بجهود الاندماج و اثبات الهوية! هذه هي الطريقة الوحيدة لديكم للفرص طويلة المدى.

استراتيجيات تعزيز الإقامة

يمكن الحصول على الإقامة الدائمة بمرور الوقت وعن طريق الاندماج الفعّال. بالإضافة إلى التأهيلات مثل التدريب والتوظيف، دورات اكتساب اللغة والاندماج (المعرفة حول ظروف المعيشة في ألمانيا)، تُعدّ أساسية للنجاح بالحصول على إقامة طويلة المدى في ألمانيا. ومع ذلك، يُعتبر التعاون لإثبات الهوية مطلباً شرطياً.

هام: السعي للاندماج بشكل عاجل إذا تم التخافي عنها حتى الآن!

ماهي مساعي عملية الاندماج؟

الاندماج الناجح والفعال يظهر اهتمامك بالمساهمة في المجتمع الألماني. وهو يحتوي على التالي:

- حضور دورة تعليم اللغة الألمانية (بانتظام وبنجاح).
- إكمال دورة الاندماج بنجاح، التي قد تشمل "دورة تمهيدية للاندماج" والمعرفة بـ "ظروف الحياة اليومية في ألمانيا".
- الانضمام بنجاح إلى المدرسة، خاصة للأطفال في سن المدرسة، أو تحقيق النجاح في شهادة التخرج الأولية.
- التعليم، بما في ذلك التعليم المهني، والعمل، و/أو تأمين سبل العيش الذاتي.
- العمل التطوعي أو المشاركة في الجمعيات أو المنظمات غير الربحية.
- المشاركة في الحياة الإجتماعية، سواء في السياسة، المنظمات الكنسية، مساعدة الجيران (الخ ...).

تُعتبر هذه الإنجازات ضرورية للحصول على نوع الإقامة المرغوبة، وفقاً لنوع الإقامة المطلوبة. بشكل عام، سيكون على الشخص تقديم إثبات الإنجازات، مثل الشهادات أو التصديقات.

يرجى ملاحظة: إذا كنت تعيش في ألمانيا ضمن أفراد العائلة، فإنه بالنسبة لبعض تصاريح الإقامة، يتعين على كل فرد من أفراد أسرتك إثبات إنجازات الاندماج بنفسه.

إثبات الهوية والالتزام بالتعاون والحصول على جواز سفر

إن إثبات الهوية - أي معرفة هوية الشخص الموجود في ألمانيا بالضبط - له أهمية كبيرة بالنسبة للدولة الألمانية والسلطات الألمانية. وإذا كان هنالك عدد من التزامات للتعاون: يجب على الشخص تزويد السلطات بجواز سفر أو جواز سفر بديل والشهادات والوثائق الأخرى ذات الصلة، وتسليمها إذا لزم الأمر. عند الطلب، يجب على الشخص أيضاً تزويد السلطات بحاملات البيانات التي قد تكون مهمة لإثبات الهوية (على سبيل المثال عن طريق قراءة الهاتف المحمول) والقبول في إجراءات إثبات الهوية (مثل إعطاء بصمات الأصابع).

نصيحة عملية: تُسَلَّم المستندات الأصلية إلا إذا كان ذلك ضرورياً للغاية. يستحسن الاحتفاظ بنسخ من المستندات الخاصة مسبقاً وطلب الحصول على إيصال بالوثائق الأصلية التي يتم تسليمها.

Wadi Pro Asyl و Wadi ، فإن آفاق مستقبل اليزيديين في العراق تُوصف حاليًا بأنها "قائمة". بناءً على ذلك، يتم المطالبة بوقف ترحيل اليزيديين إلى العراق.

قضايا المرأة

تواجه المرأة في العراق تمييزاً متكرراً يُعيق مشاركتها المتساوية في الحياة السياسية والاجتماعية والاقتصادية. وبحسب منظمة Medica Mondiale، فإن العنف المنزلي والعنف الاجتماعي يساهمان بشكل كبير في ذلك. إضافةً إلى ذلك، استُخدم العنف الجنسي مراراً كسلاح حرب في التاريخ الحديث للبلاد. وتوثق منظمة Terre des Femmes تقارير عن ممارسة تشويه الأعضاء التناسلية الأنثوية، لا سيما في منطقة كردستان العراق شمال البلاد.

LSBTIQ* مجتمع الميم*

وفقاً لمنظمة هيومن رايتس ووتش، استمر وضع الأشخاص من المثليين* الذين يعيشون في العراق في التدهور في عام 2023. هناك تمييز واستبعاد اجتماعي، بما في ذلك العنف الجسدي وما يسمى بجرائم الشرف. وفقاً لتقارير من esschau-Tag، فإن التغيير الذي تم تمريره مؤخراً في القانون يعني أنه يمكن الآن معاقبة العلاقات المثلية بالسجن لمدة تصل إلى 15 عاماً.

إذا كنت تنتمي إلى مجموعة مستضعفة،
فاحرص على تسليط الضوء على الأسباب
المحددة لفرارك واضطهادك بأكثر قدر ممكن
من التفصيل أثناء إجراءات اللجوء.

اللاجئون القاصرون غير المصحوبين بذويهم

فإن بموجب القانون الألماني القاصرون العراقيون الذين يقيمون بمفردهم في ألمانيا بحاجة إلى حماية خاصة. وطالما أنهم قاصرون (أي أقل من 18 عاماً)، فلا يمكن ترحيلهم بشكل عام.

الأشخاص الذين يعانون من مشاكل صحية

إذا كنت تعاني من مرض جسدي أو نفسي، فقد يكون ذلك سبباً لعدم المغادرة أو الترحيل. وللحصول على ذلك، يجب عليك تقديم شهادة طبية مناسبة وتقرير طبي متخصص لتوثيق حالتك.

إذا تم استمرار المخاطر والتهديدات في حالة العودة، فقد تكون هذه أسباباً لمنع إنهاء الإقامة في ألمانيا أو لانهاء الحق في البقاء. وقد قام المكتب الاتحادي للهجرة واللاجئين (BAMF) بتدريب موظفين متخصصين للتعامل مع بعض الفئات، ويمكن للمنعين طلب هؤلاء الموظفين لإجراء مقابلاتهم. بالإضافة إلى ذلك، يوفر الملحق مراكز استشارية مخصصة لبعض الفئات المستضعفة.

سحب أو إلغاء تصريح الإقامة

لا يتم تطبيق اللجوء والحماية الفرعية ومنع الترحيل إلى الأبد: في إجراءات الإلغاء أو الانسحاب، يتحقق ال BAMF مما إذا كان من الممكن إلغاء حالة الحماية الممنوحة مسبقاً. وفقاً لمعلومات من ال BAMF، فقد حدث هذا الاختبار مؤخراً بشكل متزايد بحق المواطنين العراقيين.

في إجراءات الإلغاء، يمكن إلغاء حالة الحماية إذا لم تعد الأسباب التي أدت في الأصل إلى منح

الحماية موجودة من منظور حكومي (على سبيل المثال بسبب تغير الظروف في بلد المنشأ أو الوضع الفردي أو بسبب سلوك الشخص الذي حصل على الحماية، على سبيل المثال بسبب زيارات بلد المنشأ).

يتم أيضاً سحب حالة الحماية إذا تبين أنه تم الاعتراف بالشخص بشكل غير صحيح كمحق للحماية، على سبيل المثال لأنه قدم معلومات كاذبة أو أخفى حقائق أساسية.

إذا فقدت حالة الحماية في إجراءات الإلغاء أو سحب الحماية، فيجب التحقق مما إذا كان من الممكن السماح بالبقاء في ألمانيا لأسباب أخرى.

إذا تأثرت بإجراءات الإلغاء أو السحب،
يجب عليك الاتصال بشكل عاجل بمركز
الاستشارات و/أو محامي.

الإقامة المتسامحة (Duldung) والالتزام بمغادرة البلاد

يتم منح الشخص إقامة متسامحة إذا لزم بمغادرة البلاد ولكن لا يمكن ترحيله في الوقت الحالي. وهذا يعني أن هناك عوائق تمنع الترحيل حالياً. وبما أن هذه العوائق قد تزول في أي وقت كان، فإن الإقامة المتسامحة، حتى خلال فترة التسامح، لا توفر حماية مؤكدة من الترحيل.

المادة 60 (أ) التعليق المؤقت للترحيل (§ 60 a AufenthG)

قد توجد أسباب واقعية أو قانونية لتعليق الترحيل، فعلى سبيل المثال: عدم القدرة على السفر لأسباب صحية، أو عدم توفر وثائق هوية، أو عدم وجود وسائل نقل. بالإضافة إلى ذلك، قد تغلق الدولة المستقبلية حدودها أو ترفض استقبال المرحلين، كما كان الحال مع العراق منذ سنوات.

عادةً تكون عوائق الترحيل مؤقتة، مما يعني أنه يمكن أن تزول في أي وقت. على سبيل المثال، بسبب الاتفاق المشترك بين ألمانيا والعراق، أصبح من الممكن الآن تسريع إصدار الوثائق البديلة. هذا التطور قد يجعل الترحيل إلى العراق ممكناً مرة أخرى في المستقبل القريب.

المادة 60 (ب) من القانون الألماني § 60 b Aufenth G - الترحيل للأشخاص الذين لم يتم اثبات هويتهم ("Duldung light")

يتم منح "Duldung light" للأشخاص الذين لا يتعاونون بما فيه الكفاية في إثبات هويتهم، أو قدموا معلومات خاطئة عن هويتهم أو جنسيتهم، مما يمنع ترحيلهم وفقاً للمادة 60 (ب) من القانون الألماني. يمكن أن ينجم عن ذلك فرض قيود كبيرة مثل حظر العمل وتخفيض الاستحقاقات الاجتماعية، وحتى الاحتجاز في مراكز الترحيل.

إن ما يسمى بـ "Duldung light" لا يوفر أي
تطلعات طويلة المدى للبقاء في ألمانيا.

تصريح الإقامة (Aufenthaltstitel)

من أجل دخول ألمانيا والإقامة فيها، يحتاج مواطنو الدول خارج الاتحاد الأوروبي عمومًا إلى ما يُعرف بتصريح الإقامة، أي تأشيرة أو تصريح إقامة أو تصريح توطيق. يمكن أن تكون التأشيرات وتصاريح الإقامة صالحة لفترات زمنية مختلفة وترتبط دائمًا بهدف محدد للإقامة.

يجب التفريق بين تصريح الإقامة (البقاء طوال مدة إجراءات اللجوء) و (الإقامة المتسامحة) Duldung (الالتزام بمغادرة البلاد ولكن الترحيل غير ممكن لأسباب قانونية وواقعية. أما في حالة الالتزام بمغادرة البلاد القابل للتنفيذ، فإن ذلك ممكن في أي وقت).

أسباب إنسانية: اللجوء وصفة اللاجئ وحظر الترحيل

في حال تقديم طلب اللجوء إلى المكتب الاتحادي للهجرة واللاجئين (BAMF) وتمت الموافقة عليه إيجابياً، فهناك أنواع مختلفة للحماية والسماح بالبقاء في ألمانيا:

- حق / استحقاق اللجوء (المادة 16 a، الفقرة 1 من المادة 16 من الدستور)
- حماية اللاجئين (المادة 3 الفقرة 1 من المادة 3 من قانون اللجوء)
- الحماية الفرعية (الفقرة 4 الفقرة 1 من المادة 4 من قانون اللجوء)
- حظر الترحيل (المادة 60 خامساً وسابعاً من قانون اللجوء)

إذا تم منحك أي من أنواع الحماية هذه، فلن يتم ترحيلك طالما أن حالة الحماية سارية المفعول. تختلف مدة الإقامة اعتماداً على نوع الحماية الذي ينطبق عليك.

إذا تلقيت رفضاً لطلب اللجوء من المكتب الاتحادي للهجرة واللاجئين، يمكنك تقديم اعتراض لدى المحكمة. تواصل مع محام على الفور، حيث أن الموعد النهائي لتقديم الاعتراض هو أسبوع أو أسبوعين فقط!

المجموعات المستضعفة

تشمل الأشخاص الذين يحتاجون إلى حماية خاصة بسبب ظروفهم الشخصية. ومن بين المجموعات المستضعفة في العراق (وهذه ليست قائمة شاملة):

اليزيديون

خلال تقدم تنظيم داعش، تعرض اليزيديون بشكل خاص لمجازر وجرائم قتل واغتصاب وتشويه واختطاف. تم الاعتراف بهذه الجرائم كإبادة جماعية من قبل البرلمان الألماني (Bundestag) بتاريخ 19 يناير 2023. ووفقاً لتقرير صدر في أبريل 2024 من قبل منظمتي

وفقاً لمعلومات من منظمة Pro Asyl في أكتوبر 2023، ارتفع عدد عمليات الترحيل إلى العراق اضافياً، ويرجع ذلك جزئياً إلى الزيادة في عدد وثائق ووثائق جواز السفر البديلة. هذا الوضع، إلى جانب انعدام الشفافية بشأن الاتفاق بين العراق والحكومة الفيدرالية الألمانية، يعزز مشاعر عدم الأمان والمخاوف لدى العراقيين بشأن الإجراءات المحتملة لإنهاء إقامتهم، بما في ذلك في ولاية شليسفيغ هولشتاين.

يهدف هذا الكتيب إلى التركيز بشكل خاص على المشكلات التي تواجهها مجموعة الأشخاص المتأثرين بهذا الأمر. كدليل يدوي للاجئين ومن يدعمهم، يحاول هذا الكتيب تقديم النصائح والتطلعات للعراقيين المقيمين في ألمانيا.

لا يحل هذا الكتيب محل الاستشارات في الحالات الفردية، ولكنه بمثابة دليل فقط. وفي كل الأحوال، يوصى بشدة باستشارة مركز متخصص و/أو محام مؤهل.

معلومات للاجئين من العراق

بحسب وزارة الداخلية الألمانية، فإن العراقيين يشكلون أكبر مجموعة من الأفراد الحاصلين على تصريح الإقامة المتسامحة (Duldung دولونغ) في ألمانيا، حيث بلغ عددهم 25.623 شخصاً حتى 31 أغسطس 2023. يُلزم ممن حصل على هذا النوع من الإقامة بمغادرة البلاد، ولكن ترحيلهم يتم تعليقه. الأشخاص الذين يتم رفض طلبات اللجوء الخاصة بهم، لكن هناك أسباب حالية تمنع تنفيذ عمليات الترحيل لهم يمنحون الإقامة من نوع التسامح (Duldung).

ولا يمكن ترحيل العديد من الأشخاص بسبب عدم وجود وثائق هوية. والآن أصبح بسبب مذكرة التفاهم الجديدة بين ألمانيا والعراق أن تزال هذه العقبة.

بالإضافة إلى ذلك، يمكن إلغاء حالة الحماية أو سحبها من قبل المكتب الاتحادي للهجرة واللاجئين (BAMF). وهذا يؤثر حالياً ببعض العراقيين.

يهدف هذا الكتيب في المقام الأول إلى تقديم المساعدة التوجيهية للعراقيين الذين يقيمون في ألمانيا بتصريح إقامة متسامحة (Duldung) ويبحثون عن فرص إقامة طويلة الأمد وأكثر أماناً. ستجد أدناه معلومات ونصائح وعناوين الاتصال التي يمكنك الاتصال بها.

ملحوظة: هذا الكتيب لا يحل محل الاستشارة، ولكنه يعمل فقط على تقديم المعلومات وعروض المشورة!

**ملاحظة: لا يحل هذا الكتيب محل
الإستشارة المهنية من مركز
استشاري و/أو من محام!**

الوضع في العراق

في ضوء هذه الخلفية، فإن الغرض من استخدام هذا الكتيب هي لفت الانتباه إلى الوضع الغير المستقر للعراقيين (Geduldete) المتسامح معهم بموجب قانون الإقامة، والإشارة إلى التطلعات التي يمكنهم من خلالها تحسين وضع إقامتهم

فيما يخص الوضع الأمني في العراق للعام 2022، يتم وصفه من قبل وزارة الخارجية الألمانية في تقريرها بأنه "لا يزال هشاً للغاية". يعتمد العديد من المواطنين العراقيين على المساعدات الإنسانية. يشير التقرير أيضاً إلى انتهاكات واسعة النطاق لحقوق الإنسان، بما في ذلك من قبل الوكالات الحكومية، والعنف الموجه ضد السكان المدنيين. يعرض تقرير هيومن رايتس ووتش لعام 2023 صورة لبلد هش ومنقسم للغاية.

وفقاً لوزارة الخارجية الألمانية أنه لا تزال الجهات الفاعلة في الدولة العراقية وبجانبها الميليشيات والجماعات شبه العسكرية تمارس نفوذها على السلطة والوضع الأمني في مختلف أنحاء البلاد. كما تمارس جهات فاعلة إقليمية مثل إيران وتركيا نفوذها في العراق. علاوة على ذلك، كانت هناك أيضاً هجمات من قبل ما يسمى بتنظيم الدولة الإسلامية (داعش) في عام 2022. ونتيجة لذلك، هناك غياب للاستقرار، ولا تستطيع الدولة العراقية ضمان الأمن الكافي لمواطنيها – وعلى وجه الخصوص الأفراد ذوي بعض الأقليات. وتُحذر وزارة الخارجية الألمانية على مواقعها الإلكترونية من السفر إلى العراق (14 مايو 2024).

وفقاً لتقرير وزارة الخارجية، فإن الوضع الاقتصادي في العراق ليس جيداً بشكل خاص والصناعة العراقية متعلقة جداً بقطاع النفط. ويعيش الكثير من الناس في فقر، والفساد منتشر على نطاق واسع. إمدادات الكهرباء والمياه ليست متاحة دائماً للجميع. ولا يحصل سوى نصف السكان تقريباً على مياه الشرب النظيفة. ووفقاً لمنظمة العفو الدولية، فإن اثار تغير المناخ يؤدي الى تفاقم اضافي للوضع. ووفقاً لعالم النفس الشهير والخبير في الشأن العراقي البروفيسور الدكتور يان إلهان كيزيلهان (Prof. Jan Ilhan Kizilhan) من توبنجن، فإن الرعاية الطبية الأساسية غير مضمونة في جميع أرجاء البلاد، وعلى وجه الخصوص، فإن رعاية الأمراض النفسية غير مستقرة أيضاً.

يتكون الشعب العراقي من مجموعات عرقية ودينية متعددة ومتنوعة، تختلف في توزيعها في مناطق مختلفة من البلاد. ووفقاً للبروفيسور كيزيلهان، فإن هناك دائماً خلافات بين هذه المجموعات بسبب الماضي الصعب. علاوة على ذلك، تعاني الأقليات العرقية والدينية مثل الأيزيديين والدرز والمسيحيين من التمييز ونقص الحماية.

ومن العواقب المترتبة على ذلك ارتفاع عدد النازحين داخلياً. ووفقاً للبروفيسور الدكتور كيزيلهان، يعيش العديد منهم في مخيمات اللاجئين منذ عدة سنوات، ويعاني الكثير منهم من صدمات وأمراض نفسية. وقد خلص تقرير حديث صادر عن منظمتي برو أرو و وادي (Pro Asyl)

(Wadi und) إلى استنتاج مفاده أن أفراد الأقليات عادةً لا يكاد يكون لديهم أي بدائل حقيقية للفرار داخل العراق؛ وبسبب الخبرة والمخاوف المتعلقة بالسلامة فإنهم يبحثون عن الدعم داخل مجموعتهم الخاصة ويبقون معاً.

وحسب ما ذكر تقرير منظمة العفو الدولية (Amnesty International) لعام 2022، فإن التعذيب وغيره من أصناف سوء المعاملة يحدث في السجون العراقية. وبالإضافة إلى ذلك، يمكن ملاحظة المحاكمات الجائرة أو السجن دون تهمة، لا سيما للمشتبه بهم في تأييدهم لما يسمى بتنظيم الدولة الإسلامية. ووفقاً لمنظمة العفو الدولية، فإن عقوبة الإعدام لا تزال سارية في العراق ولا تزال تُنفَّذ. ويتعرض الصحفيون والمدافعون عن حقوق الإنسان والنشطاء على وجه الخصوص لخطر كبير. فهم يتعرضون مراراً وتكراراً للسجن، وغالباً ما تمر الجرائم المرتكبة ضدهم دون عقاب. وفي 29 أبريل 2024، نشرت قناة ZDF تقريراً عن اعدام الناشطة أم فهد، ووصفت وضع ضد كل ما لا يتوافق مع النظام الإسلامي (...).

وزارة الخارجية الألمانية تؤكد في تقريرها لعام 2022 حول الوضع المتعلق باللجوء والترحيل أن:

"سلامة العائدين من الخارج تعتمد على مجموعة متنوعة من العوامل، بما في ذلك انتماءاتهم العرقية والدينية وتوجهاتهم السياسية والظروف على أرض الواقع."

ويعتقد البروفيسور الدكتور يان إلهان كيزيلهان أن عمليات الترحيل في الوقت الحاضر غير مبررة بالنظر إلى الوضع الغير مستقر في العراق، خاصة بالنسبة للأقليات.

المستجدات الحالية فيما يتعلق بوضع الإقامة (Aufenthaltstitels) للاجئين العراقيين

يشكّل العراقيون أكبر مجموعة من الأشخاص في ألمانيا المطلوب منهم مغادرة البلاد بتاريخ الـ 13 أغسطس 2023، حيث يبلغ عددهم 28.224 شخصاً، منهم 25.623 ذوي الإقامة المتسامحة (Geduldete). عدم اثبات الهوية غالباً ما يُشكّل عقبة أمام المغادرة أو الإعادة إلى الوطن أو الترحيل. بالإضافة، لم يتم الترحيل في العديد من الحالات أيضاً لأن العراق لم يكن يسمح في السابق مع بعض الاستثناءات إلا بالعودة الطوعية. ويجري الآن أيضاً معالجة هذه العقبة من خلال مذكرة التفاهم المشتركة الجديدة بين ألمانيا والعراق. فمن ناحية، ذكرت صحيفة Tagesschau في 15 ديسمبر 2023 في مقالها " اتفاق الهجرة السري مع العراق":

"تعهدت الحكومة العراقية بـ"قبول جميع عمليات الإعادة إلى الوطن".

من جانب آخر، يُسعى إلى تعزيز التعاون في مجال إثبات الهوية بين العراق وألمانيا، مما يشمل تحديد هوية المواطنين في كلا البلدين وتوفير "وثائق هوية مناسبة" لهم. كما يجب أن يتمكن من تبادل البيانات البيومترية (كبصمات الأصابع وما إلى ذلك...) وإجراء مقابلات مع موظفي السفارة.

العراق كبلد المنشأ

وفقاً لبيانات مكتب الإحصاء الاتحادي، كان هنالك 281.340 عراقياً في ألمانيا حتى ال 31 من ديسمبر للعام 2023. ووفقاً لمكتب الهجرة واللجوء في ولاية شليسفيغ هولشتاين (LAZUF)، كان العراق أحد البلدان العشرة التي تضم أكبر عدد من طالبي اللجوء في ولاية شليسفيغ هولشتاين في بداية عام 2024. ووفقاً لإحصاءات المكتب الاتحادي للهجرة واللجوء (BAMF)، كان الوضع مشابهاً على المستوى الاتحادي في الربع الأول من عام 2024، حيث شكل العراقيون رابع أكبر المجموعات من مقدمي طلبات اللجوء حسب بلد المنشأ.

توجد العديد من الأسباب التي تجعل العراقيين يأتون إلى ألمانيا وولاية شليسفيغ هولشتاين. أنهت حرب العراق في عام 2003 حكم صدام حسين الذي استمر لفترة طويلة في البلاد وأدت إلى عدة سنوات من الاحتلال العسكري من قبل الولايات المتحدة الأمريكية وحلفائها، مما أدى إلى عدم الاستقرار والعنف وتغيير ميزان القوى.

وبالتالي، يفترض تقرير الوضع الراهن الأخير الصادر عن وزارة الخارجية الاتحادية في أكتوبر 2022 وجود انتهاكات عديدة لحقوق الإنسان. وت تعاني الأقليات الدينية من التمييز العنصري بحكم الأمر الواقع، والبعض منها يتعرض للاضطهاد، كما أن الدولة العراقية غير قادرة على ضمان حماية الأقليات في جميع أنحاء البلاد. بالإضافة إلى ذلك، يمكن أن يكون الفساد والعنف المستمر من قبل الميليشيات المسلحة من الأسباب الأخرى المحتملة لاتخاذ قرار مغادرة البلاد.

على الرغم من الوضع غير المستقر في العراق، فقد تفاوضت الحكومة الألمانية على مذكرة تفاهم مع جمهورية العراق في صيف عام 2023، والتي لا تزال الحكومة الألمانية تتكتم عليها (حتى مايو 2024). تشير الصياغة المفترضة إلى أنه سيتم تشجيع العودة الطوعية للعراقيين الذين لا يحق لهم البقاء في جمهورية ألمانيا الاتحادية على وجه الخصوص. وفي الوقت نفسه، أفادت منظمة برو أزل (Pro Asyl) في أكتوبر 2023 عن سياسة ترحيل أكثر صرامة تجاه العراقيين الملزمين بمغادرة البلاد.

وبالإضافة إلى ذلك، أصدرت وزارة الشؤون الاجتماعية والشباب والأسرة والمسنين والاندماج والمساواة في شليسفيغ-هولشتاين مرسوماً في 26 فبراير 2024. ويصف هذا المرسوم إعادة العراقيين المطلوب منهم مغادرة البلاد بأنها "ممكنة بشكل أساسي"، مما يعني أنه يمكن ترحيل الأشخاص أيضاً دون الحاجة إلى ارتكابهم جريمة جنائية أو تقييمهم على أنهم يشكلون تهديداً. كما أنه لا يُستبعد إعادة اليزيديين إلى وطنهم.

قعدة غه كرددنى ديبورتكرندنهوه بۆ نيزيدييهكانى نيشتهجنى شليسويگ-هولشتاين

له 17ى تشرينى يهكه مى 2024، په رلهمانى وىلايهتى شليسويگ-هولشتاين بهپنى بهشى 60a برگه ى يهكه مى ياساى نيشتهجنيوون، قعدة غه كرددنى ديبورتكرندنهوه بۆ نيزيدييهكانى عيراقى دانيشتووى شليسويگ-هولشتاين په سهندكر د. نه مهش تا 16ى ژانويه ى 2025 دهگونجيت. قعدة غه كرددنى ديبورتكرندنهوه برپاره بهپنى بهشى 23 برگه ى يهكه مى ياساى نيشتهجنيوون فه رمانى په سهندكر دنى دهولت بهدواى خويدا بهپنيت. نه مهش پنيويستى به رهامه ندى وهزارهتى ناوخو و ولاتى فيدرالى (BMI) له بهرلين ههيه. هه ركه BMI رهامه ندى خو ى دا، ني مه لهم لينكه دا ناگادارتان دهكهينهوه <https://www.frsh.de/>

فه رمانى شليسويگ-هولشتاين سهبارت به قعدة غه كرددنى ديبورتكرندنهوه دهتوانن ليره دا ببين:

<https://www.frsh.de/artikel/msjfsigsh-abschiebungsstopp-jezidinnen-aus-dem-irak>

ناموژگارى وه برگره 21. (DEUTSCH-21)

[illegible]

ئەنگەس داۋات لىڭرا ۋىلايەت بېجىيەنلىك ۋە بىر يار بېمىت بە ئارەزوۋى خوت بېجىتە دەرمە، ئەمە
رەنگە ئاسانكارىت بۇ بىكتامە بۇ ئەمەى دووبارە بېجىتە ئەمەنيا. لە ھەندىك بارودۇخدا،
دواتر دىموانت قەدەمگەرنى دووبارە جۈنە ژوورمە دەستىمە دارىنت.

نەگەر ئارمىزى ئىمىت ھەيە، دىتوانىت سىود لە خىزمەتگوزارىيەكانى راوئىزكارى
 و مەبرىگىت كە زانىارى سەبارەت بە ئەگەرى گەر انەوى خۆبەخشانە دەمدات. ئەمەش بە نەنى
 و بى بەر مەبەر پىشتىگىرىت دەمكات ئەگەر بىر لە جىنەيشىتى و لات دەمەيتەمە بە ئارمىزى خۆت.
 ئەگەر بىر يار دەمىت ئەمە بەمەيت، ئەوانىش يارمەيت دەمدن بۆ نامادەمكارى بۆ رۆشنىتەمە.
 بەنى پىداوئىستىيەكان، دىتوانىت داواى پىشتىگىرى دارايش بەمەيت (بۆ نمونە لە رىگەى
 پروگرامى REAG/GARP). لە بەشى داھاتوودا دىتوان زانىارى زياتر لەسەر ئەم بابەتە
 پىدۆز ئەمە.

له کاتی راویژ کاریدا دمتوانریت ستراتیژی ناکه کمسیت پیشان بدریت بو ریگریکردن له کورتایی هاتنی مانعوت و دمسیرکردنی ناسوی مانعوت له نهمانیا. له هر حاله متیکدا پیویسته سردانی ناوهندیکی راویژکاری شارما و سر بهخو بکمیت یان راویژ به پاریزه ریک بکمیت

سهارت به بر سبار مکان سهارت به جهنشتنی و لات.

ئەگەر ھېچ شتتېكى يارماقتىدەر نەيىت...

داواکاری به حیثیشتنی ولات، دیپورتکردنه‌وه و دستبسته‌رکردن تا دیپورتکردنه‌وه

ناموزگاری پراکتیکی: نهگهر داوات لیکرا ولات بهجیبهنلایت، دهتوانیت رابهگیهینیت که سهرتا حمزت له ناموزگاری و زانیاری سهر بهخویه. لهم جور ههالهتاهدا زور گرنگه به زووترین کات راوئژ به یاریزه یان ناوهندیکی راویژکاری بکهیت!

نەگەر ھەر بتوانزیت، مەھیلە بگاتە نەو ناستە ی که دەسەلات دەستپیشخەری
دیپورتکردنەو ەت پکات! نەگەر دیپورت بکریتەو، بەزۆری بۆ چەند سائیک گەرانەو ەت
قەدەغە دەکریت. ھەر و ھا دەبیت چاوەری نەو ە بگەیت که پیش نەو ە ی بچیتەو ناو
ولات، تیجوی دیپورتکردنەو و لەوانیە تیجوی دەستبەسەرکردنەکەت بەدیتەو. لە
ھەندیک حالەتدا باشتەر خۆ بەخشاتە ولات بەحبیەتیت.

زاراوەی "یهکگرنتی بەردەوام" کاتیک بەکار دەهێنرێت کە کەسێک بۆ ماوەیەک درێژتر لە ئەڵمانیا دەژی و پێشتر فیزی کارامیی جۆراوجۆری یەکگرنت بوو (بۆ نموونە زانیارییەکی تەواو لە زمانی ئەڵمانی، سەر بەخۆی لە سوودە گشتیەکان).

ئەگەر چەند سالیان لە ئەڵمانیا دەژی، لەوانەیە بەپێی هەندیک مەرجی زیاده شایستە یەکیک لەم جۆرانە خوارەوەی مۆلەتی نیشتهجیوون بیت:

• **§ 25 AufenthG a – مۆلەتی نیشتهجیوون بۆ گەنجان و ھەرزەکارانی باش یەکگرنتو:** بۆ ئەو کەسانە تەمەنیان لە نیوان 14 بۆ 27 سالدایە و بە بەردەوامی بۆ ماوەی لانیكەم 3 ساڵ لە ئەڵمانیا نیشتهجی بوون (مۆلەتی نیشتهجیوون، دۆلۆنگ یان مۆلەت).

• **§ 25 AufenthG b – مۆلەتی نیشتهجیوون لە حالەتی یەکگرنتی بەردەوام:** بۆ ئەو کەسانە کە لانیكەم 6 ساڵ لە ئەڵمانیا نیشتهجین (مەدالانی خوار تەمەنیان بە لایەنی کەمە 4 ساڵ) بەپێی پەرمان (مۆلەتی مانەو، دۆلۆنگ یان مۆلەت).

• **§ 104 AufenthG c – یاسای نیشتهجیوونی دەر فەت:** بۆ ئەو کەسانە کە پێشتر لە ئەڵمانیا بۆ ماوەیەکی بێ پەرمان 5 ساڵ لە 31.10.2022 نیشتهجی بوون (مۆلەتی نیشتهجیوون، دۆلۆنگ یان مۆلەت). داواکاری بۆ ئەمە تەنها تا 30.12.2025 دەرئەرێت پێشکەش بکە.

• **§ 23 AufenthG a – مۆلەتی نیشتهجیوون لە حالەتەکانی سەختی:** ئەو کەسانە کە لانیكەم 5 ساڵ لە ئەڵمانیا بەلام هیچ بژاردەیەکی تریان نییە بۆ مۆلەتی نیشتهجیوون دەتوانن داواکاری پێشکەش بە کۆمیسۆنی سەختی شلیسوینگ-هۆلشتاین بکە.

• **§ 25 AufenthG Abs. 5 – بەر بەستی ھەمیشەیی لە بەردەم دیپۆرتکردنەو:** ئەگەر پێشبینی دەرئەرێت بەر بەستەکانی دیپۆرتکردنەو زیاتر بخایەنێت (بۆ نموونە لە حالەتی دۆلۆنگ بەهۆی مەدالانی کەم تەمەن کە مافی نیشتهجیوونیان لە ولاتەکاندا ھەیە)، دەتوانرێت مۆلەتی نیشتهجیوون لەبری دۆلۆنگ بەپێی § 25 Abs. 5 دەر بکە. وەک یاسایەکی پێویستە مۆلەتی نیشتهجیوون دوای 18 مانگ لە مۆلەتی ئیقامەتی دۆلۆنگ دەر بکە. سەرئەرێت. ئەم ئیقامە بەزۆری کاتیک کۆتایی دێت کە بەر بەستی دیپۆرتکردنەو نەمێنێت!

کارامیی یەکگرنت و ھاوکاری لە ڕوونکردنەو ناسنامەکە بۆ ھەموو مۆلەتەکانی نیشتهجیوون گرنگە. مەرجەکانی تاییبەت بە جۆری تاکەکەسی مۆلەتی نیشتهجیوون دەتوانرێت لە دەقی یاسایی یاسای نیشتهجیوون (AufenthG) دا بدۆزێتەو. داوا ڕاویژکاری پەسپۆر بکە سەبارەت بە بژاردەکان و پێداویستییەکان بە وردی، بۆ نموونە لە سەنتەری ڕاویژکاری یان پارێزەر. ھەروەھا دەتوانن خاڵەکانی پەیمەندیکردن، ئامۆژگاری و ناو نیشانەکان لە بەشی "ناوندەکانی ئامۆژگاری و زانیاری زیاتر" لە لاپەرە 21 بدۆزنەو.

راھینانی پیشەیی یان کارکردن لە ئەڵمانیا شایستە دەتوانێت ناسۆی درێژکردنەو و دەست بەرکردنی مانەوت لە ئەڵمانیا بکاتەو.

ئەگەر بێر لە راھینانی پیشەیی دەکەیتەو لە ئەڵمانیا، ئەمە دەتوانێت بێتە ھۆی یەکیک لەم جۆرە مۆلەتی نیشتهجیوون بۆ تۆ:

• **§ 16 AufenthG g – مۆلەتی نیشتهجیوون بۆ راھینانی پیشەیی بۆ ئەو بیانیانە کە پابەندن بە جێھێشتنی ولات**

• **§ 60 AufenthG c – نیشتهجیوونی Duldung بەھۆی راھینانی پیشەیی** ھەردوو جۆری مۆلەتی مانەو دەتوانرێت بەکار بھێنرێت بەپێی گۆیدانە تەمەنی کەسی پەیمەندیدار.

ھەردوو جۆری مۆلەتی مانەو دەتوانرێت بەکار بھێنرێت بەپێی گۆیدانە تەمەنی کەسی پەیمەندیدار ئەگەر تۆ ناسۆی کارکردن/دامەزراندن لە ئەڵمانیا ھەیە، ئەمە دەتوانێت بێتە ھۆی یەکیک لەم جۆرە مۆلەتی نیشتهجیوونە بۆ تۆ:

• **§ 19 Abs. 1 a AufenthG d – مۆلەتی نیشتهجیوون بۆ کەسانی شایستە کە مۆلەتی نیشتهجیوونی Duldung یان ھەبە بۆ مەبەستی دامەزراندن:** ئەو کەسانە کە پێشتر مۆلەتی نیشتهجیوونی دۆلۆنگیان ھەبوو بەھۆی راھینانی پیشەییەو و بە سەرکەوتوویی راھینانەکانیان تەواو کردووە، مافی دامەزراندنێکی ھاوتایان ھەبە بۆ ماوەی دوو ساڵ بۆ بەواداچوونی پروانامەیی پیشەیی خۆیان.

• **§ 19 Abs. 1 d AufenthG – مۆلەتی نیشتهجیوون بۆ کەسانی شایستە کە مۆلەتی نیشتهجیوونی Duldung یان ھەبە بۆ مەبەستی دامەزراندن:** بۆ ئەو کەسانە کە راھینانی پیشەیی یان راھینانی شایستەیان تەواو کردووە بۆ کاری یاری دەدەری پەرستاری، پروانامەیی زانکۆ یان دامەزراندنێکی شایستە.

• **§ 60 AufenthG d – مۆلەتی نیشتهجیوونی Duldung بەھۆی دامەزراندن:** لە ژێر ھەندیک مەرجدا بۆ ماوەی 30 مانگ.

• **§ 10 AufenthG Abs. 3 – ھەلبژاردەکانی "گۆڕینی ھێل":** لە ھەندیک بارودۆخدا، کەسانی شایستە کە پێشتر داواکاری پەنابەر یان پێشکەش کردووە، دەتوانن بیکێشنەو بە مەبەستی وەرگرتنی مۆلەتی مانەو بۆ مەبەستی کارکردن.

ستراتیژییه‌کان بۆ دهسته‌به‌رکردنی مۆڵه‌تی مانه‌وه‌ت

دهسته‌به‌رکردنی مۆڵه‌تی نیشه‌جێبوون ده‌توانرێت به‌ تێبه‌ریبونی کات و به‌ یارمه‌تی خزمه‌تگوزارییه‌کانی به‌گه‌رتن به‌دهسته‌به‌رکردن (بۆ نمونه: جگه‌ له‌ بروانامه‌ جگه‌ له‌ بروانامه‌کان (بۆ نمونه: راهێنان) و به‌کارهێنانی سه‌رکه‌وتوو، کۆرسه‌کانی به‌دهسته‌به‌رکردنی زمان و به‌کۆماری (زانینی بارودۆخی ژبان له‌ ئه‌لمانی) گه‌رن بۆ پروانگه‌یه‌کی درێژخایه‌ن له‌ ئه‌لمانی. به‌لام وەک یاسایه‌ک هاوکاری له‌ روونکردنه‌وه‌ی ناسنامه‌دا مه‌رجی پێشوخته‌یه‌.

گرنگ: هه‌ولێ به‌په‌له‌ بده‌ بۆ نه‌وه‌ی کارامه‌یی یه‌گه‌رتنت هه‌یه‌یت نه‌گه‌ر تا نیشه‌ت نه‌مه‌ پشتگوێ خراوه‌!

یارمه‌تی یه‌گه‌رتن چیه‌ ؟

کارامه‌یییه‌کانی یه‌گه‌رتن نیشان ده‌ده‌ن که‌ تۆ (ده‌ته‌ویت) به‌شداری له‌ کۆمه‌لگه‌ی ئه‌لمانیادا به‌کەیت. ئه‌مانه‌ ده‌توانن ئه‌م شتانه‌ له‌خۆ به‌گه‌رن:

- (به‌ شێوه‌یه‌کی رێکوپێک و سه‌رکه‌وتوو) ناماده‌بوون له‌ خولێکی ئه‌لمانی
- (سه‌رکه‌وتوو) ته‌واوکردنی خولێکی یه‌گه‌رتن ("خولی ئاراسته‌کردن"، "دۆخی ژبان له‌ ئه‌لمانی" له‌ ئه‌لمانی)
- (سه‌رکه‌وتوو) به‌شداریکردن له‌ قوتابخانه‌ (به‌تایبه‌ت بۆ منداڵانی ته‌مه‌نی خۆندن) یان بروانامه‌ی سه‌رکه‌وتووێ دهرچوون له‌ قوتابخانه‌
- په‌روه‌رده‌، به‌ تایبه‌ت خۆندنێ شایسته‌، کار و/یان بژێوی سه‌ربه‌خۆ
- کاری خۆبه‌خشانه‌ و/یان به‌شداریکردن له‌ کۆمه‌له‌کان یان رێخه‌راوه‌ قازانج نه‌ویسته‌کان نه‌ویسته‌کان
- به‌شداریکردن له‌ کۆمه‌لگه‌کان، سیاسه‌ت، رێخه‌راوه‌کانی کلێسا، یارمه‌تیدانی گه‌ڕه‌ک و هتد. و هتد.
- ...

به‌پێی ئه‌وه‌ی که‌ تۆ داوای کام جۆری مۆڵه‌تی نیشه‌جێبوون ده‌کەیت، به‌نگه‌ کارامه‌یی جیاوازی مه‌رجیه‌کی پێشوخته‌ بێت بۆ پێدانی مۆڵه‌تی نیشه‌جێبوونی تایبه‌ت. وه‌ک یاسایه‌ک، پێویسته‌ به‌لگه‌ی ده‌ستکه‌وته‌کانه‌ پێشکەش به‌کەیت، واته‌ پێویسته‌ به‌ بروانامه‌ یان دبلومه‌.

تکایه‌ ناگادارین: نه‌گه‌ر تۆ وه‌ک خه‌زانیک له‌ ئه‌لمانی ده‌مێنێته‌وه‌، بۆ هه‌ندیک جۆری مۆڵه‌تی نیشه‌جێبوون، هه‌موو (!) ئه‌ندامانی خه‌زانه‌که‌ت ده‌بێت توانای یه‌گه‌رتنی خۆیان به‌سه‌لمێنن.

روونکردنه‌وه‌ی ناسنامه‌، پابه‌ندبوون به‌ هاوکاریکردن و وه‌رگرتنی پاسپۆرت

روونکردنه‌وه‌ی ناسنامه‌که‌ت - واته‌ به‌ ته‌واوی زانیی ئه‌وه‌ی کام کەس له‌ ئه‌لمانی نیشه‌جێیه‌ - بۆ ده‌ولته‌ی ئه‌لمانی و ده‌سه‌لاتدارانی ئه‌لمانی گه‌رنیه‌کی زۆری هه‌یه‌. پێویسته‌ به‌ چه‌ند رێگایه‌ک هاوکاری به‌کەیت: پێویسته‌ پاسپۆرته‌که‌ت یان گۆڕینی پاسپۆرته‌که‌ت و به‌لگه‌نامه‌کان و به‌لگه‌نامه‌ پێوه‌ندیدار مەکانی دیکه‌ پێشکەش به‌کەیت و راده‌ستی به‌کەیت و ئه‌گه‌ر پێویست بوو بیه‌یه‌ت به‌ ده‌سه‌لاتداران. هه‌روه‌ها له‌سه‌ر داواکاری، پێویسته‌ هه‌لگری زانیاریه‌کان پێشکەش به‌ ده‌سه‌لاتداران به‌کەیت که‌ به‌نگه‌ پێوه‌ندیدار بن بۆ دامه‌زراندنی ناسنامه‌که‌ت (بۆ نمونه‌ به‌ خۆندنه‌وه‌ی مۆبایله‌که‌ت) و به‌رگه‌ی رێشویی ناسینه‌وه‌ به‌گه‌رتن (بۆ نمونه‌ پێدانی په‌نجه‌مۆر).

نامۆزگاری پراکتیکی: ته‌نها نه‌گه‌ر زۆر پێویست بێت به‌لگه‌نامه‌ نه‌سلیه‌کان راده‌ست به‌کەن. پێشتر له‌ کاتی گونجاویدا کۆپی به‌لگه‌نامه‌کانه‌ بۆ خۆت دروست به‌کە و پسه‌وه‌ی ئه‌وه‌ به‌لگه‌نامه‌ نه‌سلیانه‌ی که‌ هه‌لگیراون به‌دهسته‌به‌رکردن.

ئه‌گه‌ر پاسپۆرتی کارا یان جێگه‌یه‌وه‌ی پاسپۆرت نیه‌، به‌گه‌شتی پابه‌ندیت به‌ هاوکاریکردن له‌ به‌دهسته‌به‌رکردنی به‌لگه‌نامه‌ی ناسنامه‌. به‌لام هاوکاری ده‌بێت مه‌عقول و پێویست بێت. ئه‌گه‌ر کرده‌وه‌یه‌کی هاوکاری له‌ پروانگه‌ی کەسی پێوه‌ندیداره‌وه‌ ناعه‌قلانی بێت، ئه‌مه‌ ده‌بێت له‌ هه‌ر حاله‌تی که‌ تاکه‌که‌سیدا بۆ ده‌سه‌لاتداران به‌ باشی ره‌وا بێت. ناوه‌نده‌کانی راویژکاری و پارێزهران ده‌توانن له‌م جۆره‌ پاساوه‌دا یارمه‌تیده‌ر بن.

ئه‌مانه‌ی خواره‌وه‌ به‌گه‌شتی ده‌گونجێت: فێربوونی کارامه‌یییه‌کانی یه‌کخستن و له‌ هه‌مان کاتدا یارمه‌تی بده‌ بۆ روونکردنه‌وه‌ی ناسنامه‌که‌ت له‌ چوارچێوه‌ی نه‌گه‌ره‌کانی نیشه‌تادا! ئه‌مه‌ش چانه‌سی به‌دهسته‌به‌رکردنی شوینی نیشه‌جێبوونی هه‌میشه‌یی زیاده‌کات.

ئه‌گه‌ر زانیاری درۆ، جیاوازی یان دژبه‌یه‌ک پێشکەش به‌ ده‌سه‌لاتدارانی ئه‌لمانی کراوه‌، ئه‌مه‌ ده‌توانێت به‌ر به‌سه‌تی گه‌وره‌ بێت کاتیک باس له‌ روونکردنه‌وه‌ی ناسنامه‌که‌ت ده‌کری. ئه‌مه‌ش گه‌لی عه‌راقیش ده‌کریته‌وه‌ که‌ سالانیک له‌مه‌یه‌ر له‌ ترسه‌وه‌ له‌ پرژیمی سه‌دام حوسین هه‌لاتوون و ناوی درۆیان ناوه‌.

نامۆزگاری پراکتیکی: پێش ئه‌وه‌ی ده‌سه‌لات لێت نزیک بێته‌وه‌، به‌ ده‌ستپێشخه‌ری خۆت هه‌له‌کان روون به‌کەوه‌. گرنگه‌ هه‌کاره‌ نه‌گه‌رییه‌کان به‌ شێوه‌یه‌کی جێی متمانه‌ بۆ ده‌سه‌لاتداران روون به‌کریته‌وه‌. زۆر گرنگه‌ که‌ تۆ داوای پشتگیری پێشیه‌ی به‌کەیت (بۆ نمونه‌ له‌ پارێزهر).

له ریکاری هملو هساندنهو دا دهتوانریت دۆخی پاراستن هملو هشینزیتوه نهگەر ئهو هۆکارانهی که له بنهرندا بوونهته هۆی پیدانی پاراستن له روانگهی دهسهلاتدارانهوه نهمین. بۆ نمونه: (بههۆی گۆرانی بارودۆخی ولاتی رهسهن یان بارودۆخی تاکهکسی یان بههۆی رهفتاری ئهو کسهی که مافی پاراستنی ههیه، بۆ نمونه له کاتی سهردانکردن بۆ ولاتی رهسهن).

دۆخی پاراستن هملو هشینزیتوه نهگەر دهرکهوت کهسێک به ههله وەک پهناهر ناسینراوه، بۆ نمونه لهبهر ئهو زانیاری ناراستی پیشکesh کردوه یان راستی ماددی شار دووتهوه.

نهگەر دۆخی پاراستن له ریکارهکانی هملو هساندنهو یان کسانهو دا لهدهستجوو، دهبنیت پشکنین بکریته که ئایا دهتوانریت رینگه به نیشتهجیوونی زیاتر له ئهلمانیا بدریت به هۆکاری تر.

نهگەر کاریگهری ریشوینی ههلهو هساندنهو یان کسانهوت لهسهر بوو، پنیسته بهپهله پهیهوهندی به سهنتهری راویژکاری و/یان پاریزهریکهوه بکهیت!

دولدونگ و پابه‌ندبوون به جیه‌یشتنی ولات

کهسێک مۆلهتی مانهوی دولدونگ وهردهگریت نهگەر ناچار بیت ولات بهجیهیلت بهلام له ئیستادا ناتوانریت دیپورت بکریتهوه. کهسێک مۆلهتی مانهوی دولدونگ وهردهگریت نهگەر ناچار بیت ولات بهجیهیلت بهلام له ئیستادا ناتوانریت دیپورت بکریتهوه. به پنیهی ئهم بهر بهستانه رهنگه له ههر کاتیکدا نهمین، مۆلهتی نیشتهجیوونی دولدونگ - تهناوت له ماوهی مۆلهتی نیقامی دولدونگا - له دیپورتکردنهوت ناچار یزیت!

§ 60 Aufenthalt a – راکرتی کاتی دیپورتکردنهوه (Duldung)

لهوانهیه هۆکاری راستی یان یاسایی ههبنیت بۆ راکرتی دیپورتکردنهوه. لهوانهیه ئهمانه بۆ نمونه نهتوانینی گهشتکردن بن به هۆکاری تهندروستی، نهیوونی بهلگهنامهی ناسنامه یان نهیوونی گواستنهوه. جگه لههوش، ئهو ولاتهی که بریاره دیپورتکردنهوکه بۆی ئهجام بدریت، لهوانهیه سنوورمهکانی داخات - وەک چۆن سالانیک له عیراقد بوو - یان رهمتیکیاتهوه ئهو کسه وهر بکریتهوه.

بهر بهستنهکانی بهردم دیپورتکردنهوه بهزوری کاتین، واته دهتوان له ههر کاتیکدا نهمین! لهسهر بنهمای راگهباردنی نیازی هاو بهشی نیوان ئهلمانی و عیراق، بۆ نمونه، ئیستا دهتوانرا دهرکردنی بهلگهنامهی جیگروه خیراتر بکریته. ئهمهش دهبنیت هۆی ئهو له ئایندهیهکی نزیکدا جاریکی دیکه دیپورتکردنهوه بۆ عیراق بتوانریت.

§ 60 Aufenthalt b – مۆلهتی نیشتهجیوونی دولدونگ بۆ ئهو کسهانی که ناسنامهیان ناروونه ("Duldung light")

ئهو کسهانی که به بۆچوونی دهسهلاتداران به پنی پنیست هاوکاریان نهکردوه له روونکردنهوی ناسنامهکیان و/یان ناسنامه یان نهتوهکیان به ههله نیشان داوه، له ئهجامدا رینگریان لیکراوه له دهرکردن، ئهو پنی دهوتریت "روونکی دولدونگ" وهردهگر (بهگۆرهی مادهی 60 Aufenthalt). ئهمهش دهتوانیت ببیت هۆی سنووردارکردنی بهرچاو وەک قهدههکردنی

کارکردن، کهمکردنهوی یارمهتییه کۆمهلهیهکیان و تهناوت دهست بهسهرکردن له زیندانهکان به چاوهروانی دیپورتکردنهوه.

ئهو پنی دهوتریت "Duldung light" هیچ ناسویهکی درێژخایهن بۆ مانهوه له ئهلمانیا پیشکesh ناکات.

چی بکهیم نهگەر تهنا له ئهلمانیا بم و مۆلهتی مانهوی دولدونگ ههبنیت؟

- 1 پهیهوهندی و زانیاری لهسهر ناوهندهکانی نامۆژگاری ئهم پرورشوردا له ژیر سهردیتری "ناوهندهکانی نامۆژگاری و زانیاری زیاتر" بدۆزنهوه.
- 2 بهدوای رینگایهکدا بگهڕ بۆ بهدهستههینانی مۆلهتی مانهوه له ئهلمانیا (بهیهکهوه لهگهڵ راویژکار). بژارده نهگهڕیهکان بۆ دهسته بهرکردنی مانهوت له ئهلمانیا دهتوانریت لهم لایهراهی خوارهوی ئهم پرورشوردا بدۆزریتهوه.
- 3 ههولیده بۆ کۆکردنهوی ئهو بهلگهنامه و پروانامهیه که هیشتا پنیوستانه بۆ نیقامه له ئهلمانیا بۆ ئهو به زووترین کات وهر بگریته!
- 4 بهردهوام به له کارکردن لهسهری - به تایبته کاتیک باس له خزمهتگوزارییهکانی یهگرتن و روونکردنهوی ناسنامهکته دهکریته! تهنا ئهو کاته له درێژخایهنا چانست دهبنیت.

هۆکاری مرویی: پەنابەری و دۆخی کۆچبەری و قەدەغەکردنی دیپۆرتکردنەوه
 ئەگەر داواکاری مافی پەنابەری پێشکەش بە فەرمانگەیی فیدرالی بۆ کۆچ و پەنابەرمان
 (BAMF) کراوه و بریارەکه ئەزینی بێت، ئەوا چەندین شیوەی پاراستن و مافی مانەوه له
 ئەلمانیا هەیە:

- مافی پەنابەری (مادهی 16a برگی 1 GG)
- پاراستنی کۆچکردن (§ 3 برگی 1 AsylG)
- پاراستنی یارمەتیدەر (§ 4 برگی 1 AsylG)
- قەدەغەکردنی دیپۆرتکردنەوه (§ 60 AufenthG V & VII)

ئەگەر یەکیەک لەم جۆرە پاراستنە درابێت، تا ئەو کاتەی ئەم ستاتۆی پاراستنە هەیە،
 ناتوانیت دیپۆرت بکرییتەوه! دریزی پاراستنەکه دەگۆریت بەپێی ئەوهی کام لەم جۆرە
 پاراستنە بەکار دێت.

ئەگەر بریارێکی ئەزینی لەسەر داواکاری پەنابەریت لە BAMF وەرگرت،
 دەتوانیت سکالا تۆمار بکەیت. بە زووترین کات پەیوەندی بە پارێزەرێکەوه بکە،
 چونکە دوا وادە بۆ تۆمارکردنی سکالا تەنها یەک هەفتەیە یان دوو هەفتەیە!

گروپە لاوازەکان

گروپە لاوازەکان ئەو کەسانەن کە بەهۆی بارودۆخی کەسییەوه پێویستیان بە پاراستنی تایبەت
 هەیە. ئەم گروپانە خوارەوه دەتوانرێت بە کەسانی لاوازی تایبەت له عێراقەوه هەژمار
 بکری (نەمک لێستێکی ئەوا!):

ئێزیدیەکان

لە ماوهی پێشکەوتنی ئەوهی پێی دەگوترێت داعش، ئێزیدیەکان بە تایبەتی قوربانی
 کۆمەڵکوژی، کوشتن، لاقەکردن، شیواندن و رفاندن بوون. ئەم تاوانانە لە 19 ی ژانویهی
 2024 لەلایەن بوندسستاگی ئەلمانییەوه وەک جینۆساید ناسینران. راپۆرتێکی مانگی نیسانی
 2023 ی Pro Asyl und Wadi e.V. ئاسۆی داهاووی ئێزیدیەکان لە عێراق بە "تاریک بۆ
 ئێستا" وەسف دەکات؛ لە راپۆرتەکهدا داواي قەدەغەکردنی راگواستنی ئێزیدیەکان بۆ عێراق
 دەکات.

ژنان

ژنان لە عێراقدا چەندین جار ڕووبەرۆوی هەلاوردن دەبنەوه و زۆرجاریش بەشداریی یەكسان
 لە ژبانی سیاسی و کۆمەڵایەتی و نابووریدا بنبەش دەکری. بەپێی راپۆرتی میدیکا مۆندیال،
 توندوتیژی خێزانی و ڕەگەزیش ڕۆل دەگێرێت. هەروەها توندوتیژی سێکسی لە میژووی

ئەم دوااییە و لاتدا چەندین جار وەک چەکی شەڕ بەکار هێنراوه. هەروەها des Femmes
 Terre راپۆرت لەسەر خەتەنەکردنی مێینه دەیات، بەتایبەتی لە هەریە کوردستانی عێراق له
 باکووری و لات.

*LGBTIQ

(کەسانی لەشفرۆش، هاوڕەگەزباز، دووڕەگەزباز، ڕەگەزگۆراو، ئێنتەر سێکس و کەیر)

بەپێی ناماری هیومان رایتس وۆچ، دۆخی ئەو کەسانە
 LGBTIQ کە لە عێراق دەژین لە سالی 2023 خراپتر
 بووه. جیاکاری و دوورخستنهوهی کۆمەڵایەتی هەیە، لەوانه
 توندوتیژی جەستەیی و ئەوهی پێی دەوتریت کوشتنی شەرف.
 بەگۆڕە راپۆرتەکانی Tagesschau، گۆرانکارییەکی
 ئەم دوااییە یاساکە بەو مانایە کە ئێستا پەیوەندی
 هاوڕەگەزبازان بە سزای 15 سال زیندانی دەکری.

پەنابەرانی کەم تەمەنی بێ یاور

عێراقییه کەم تەمەنەکان کە بەتەنها له ئەلمانیا، بەپێی یاسای ئەلمانیا پێویستیان بە پاراستنی
 تایبەت هەیە. تا ئەو کاتەی کە مندالی خوار تەمەنی یاسایی بن (= تەمەنیاں له خوار 18
 سالەوهیه)، بە گشتی ناتوانرێت دیپۆرت بکرینهوه.

ئەو کەسانە کە کێشە تەندروستیان هەیە

ئەگەر تووشی نەخۆشییەکی جەستەیی یان دەروونی بوویت، ئەمەش ڕەنگە هۆکاریک بێت
 بۆ دوورکەوتنهوه له جێهێشتنی و لات یان دیپۆرتکردنەوه. بۆ ئەوهی ئەمە بکەیت، پێویستە
 بەلگەنامەیک گونجاو، راپۆرتێکی پزشکی پەپۆر و/یان هەلەسەنگاندنێکی پزشکی شایستە
 بەدەستبێیت.

ئەگەر مەترسی و هەڕەشەکان بەردەوام بن تەنانت ئەگەر بگەڕێتەوه، ئەمانە لەوانەیه هۆکار
 بن بۆ ڕیگریکردن له کوتایی هێنان بە مانەوه له ئەلمانیا یان بۆ سەپاندنی مافی مانەوه. بۆ
 چاوپێکەوتنێک له پڕۆسەی پەنابەری، BAMF بە تایبەتی رەهینانی ستافی بۆ هەندیک گروپی
 خەلک کردوه، کە ئەوانە تووشی نەخۆشییەکه بوون دەتوانن داواي چاوپێکەوتنیاں بکەن.
 هەروەها پاشکۆکە سەنتەری ئامۆزگاری تایبەت بۆ هەندیک له گروپە لاوازەکان لەخۆدەگری.

هەلەشاندنەوه و کشانەوهی مافی پەنابەری

پەنابەری و پاراستنی زیاده و قەدەغەکردنی دیپۆرتکردنەوه بۆ هەمیشە ناخایەنیت: له
 ریکارمەکانی هەلەشاندنەوه یان کشانەوه، BAMF لیکۆلێنەوه لەوه دەکات کە نایا پێویستە
 دۆخی پاراستنی پێشتر پێدراو هەلبۆشیتەوه یان نا. بەپێی نامارمەکانی BAMF، پشکنینی لەو
 شیوهیه لەم دوايانەدا زیاتر له دۆسیه ی هاوولاتیانی عێراقیدا روویداوه.

ئەگەر سەر بە گروپێکی لاواز
 بوویت، هەلەشاندنەوه هۆکاری تایبەتی
 خۆت بۆ راکردن و چەوسانەوه
 بە وردی ڕوون بکەیتەوه له
 ماوهی پڕۆسەی پەنابەریدا.

پیشھاتەکانی نیستا سەبارەت بە دۆخی نیشتەجێبوونی ئاوارەکانی عێراق

عێراقییەکان بە کۆی گشتی 28 ھزار و 224 کەس تا 31 ی ئابی 2023، گەورەترین گروپی ئەو کەسانەن لە ئەڵمانیا کە پێویستە وڵات بەجێبهێڵن (25 ھزار و 623 کەسیان پلە ی دۆڵدۆنگیان ھەیە) - بەیانی وەلامی ئەو پرسیارە کە کلارا بونگەر (DIE LINKE) لە رۆژنامە ی بوندستاگدا پیشکەشی کردووە. زۆرجار روونەبوونەوی ناسنامە رێگرییە لە بەردەم رۆشتن، گەراندنەو یان دیپورتکردنەو. بەلام لە زۆر حالتدا دیپورتکردنەو نەبێت نەدرا چونکە پیشتر عێراق تەنها رێگە ی بە گەراندنەو ی خۆبەخشانە دەدا - بە ھەندێک جگە لە نیستسنا. ھەروەھا ئەم بەربەستە نیستا بە راگیاندنی مەبەستی ھاوبەشی ئەڵمانیا و عێراق چارەسەر دەکەیت. لە لایەکەوە Tagesschau لە 15 ی کانوونی دووەمی 2023 لە وتارەکی "Geheimer Migrationsdeal mit dem" (رێککەوتنی نەینی کۆچکردن لەگەڵ عێراق) نووسیبوونی:

"حکومەتی عێراق بەلانی دابوو "ھەموو گەراندنەوکان قبوڵ بکات".

لە لایەکی دیکەو، ھەولێ زیادکردنی ھاوکاری لە بواری روونکردنەو ی ناسنامە لە نیوان عێراق و ئەڵمانیا دەدرێت. ئەمەش بریتیە لە ناسینەو و پێدانی "بەلگەنامە ی ناسنامە ی گونجاو" بە ھاوڵاتیانە کە لە وڵاتیکی دیکەدا نیشتەجێن. ھەروەھا پێویستە بتوانرێت داتای بابۆمتری ئالوگۆر بکەیت و چاوپێکەوتن لەگەڵ کارمەندانی بالیۆزخانە رێکبخرێت.

بەگوێرە ی زانیاریەکانی کۆماری پڕۆ ناسیل لە مانگی تشرینی یەکەمی 2023، جاریکی دیکە ژمارە ی دیپورتکردنەوکان بۆ عێراق بەرز دەبێتەو، ئەمەش بەشێکی گەورە ی ئەو بۆ ئەو ژمارە زۆرە ی بەلگەنامە ی گۆرینی پاسپۆرت کە دەرچوو. ئەگەر ی دیپورتکردنەو و نەبوونی شەفافیت سەبارەت بە رێککەوتنی نیوان عێراق و حکومەتی فیدرالی ئەڵمانیا سووتەمەنی نانەمی و ترسی عێراقییەکان لە رێوشوونی ئەگەر ی بۆ کۆتاییهێنان بە مانەو میان لە شلیسوینگ ھۆلشتاین زیاتر دەکات.

ئامانج لەم بروشورە تیشک خستە سەر کێشەکانی ئەو کۆمەلە کەسانە کە بەھۆی ئەم بابەتە کاریگەر بیان لەسەر. وەک رێنماییەک بۆ پەناہەران و لایەنگران، ئەم بروشورە ھۆلەدات ئامۆژگاری و تێروانێتان پیشکەش بکات سەبارەت بە مانەو ی عێراقییەک لە ئەڵمانیا.

ئەم بروشورە جێگە ی ئامۆژگاری لە ھالەتە تاکەکەسیەکان ناگرتەو، بەلکو تەنها وەک رێنماییەک کار دەکات. لە ھەر ھالەتیکدا، بە توندی پێشنیار دەکەیت کە راویژ بە ناوەندیکی راویژکاری شارەزا و/یان پارێزەر یکی شارەزا بکەیت.

زانایاری بۆ ئاوارەکانی عێراق

ئەو عێراقییانە کە لە 1 ی ئابی 2023 موە 25,623 کەسیان ھەیە و دۆخی دۆڵدۆنگیان ھەیە، گەورەترین گروپی ئەو کەسانەن کە دۆخی دۆڵدۆنگیان ھەیە لە ئەڵمانیا بەیانی و مزارەتی ناوخۆ و نیشتەمانی فیدرالی. ئەو کەسانە ی ستاتۆی دۆڵدۆنگیان ھەیە ناچارن وڵات بەجێبهێڵن، بەلام دیپورتکردنەو میان راگیراوە. وەک یاسایەک، خەلک مۆلەتی مانەو ی دۆڵدۆنگ وەردەگرن ئەگەر داواکاری پەناہەرییان رەتکرا بیتەو بەلام ھۆکار ھەیە بۆ ئەو ی ناتوانرێت (ھێشتا) دیپورت بکەیتەو.

بەھۆی نەبوونی بەلگەنامە ی ناسنامە زۆر کەس ناتوانرێت دیپورت بکەیتەو. یاداشتنامە ی نوێی لیکتێگەشتنی نیوان ئەڵمانیا و عێراق نیستا دەتوانرێت ئەم ئاستەنگە لاببات.

جگە لەمەش دەتوانرێت دۆخی پاراستن لە لایەن فەرمانگە ی فیدرالی بۆ کۆچ و پەناہەران (BAMF) ھەڵبۆشێنرێتەو یان بکێشێتەو. لە نیستادا بەشێک لە عێراقییەکانیش کاریگەر ئەم کێشەیان لەسەر.

ئەم بروشورە بە پلە ی یەکەم وەک رێنماییە بۆ ئەو عێراقییانە کە لە ئەڵمانیان و مۆلەتی مانەو ی دۆڵدۆنگیان ھەیە و بەدوای ئاسۆی درێژخایەن و پارێزراوتردا دەگەڕێن بۆ مانەو. لە خوارووە زانیاری و ئامۆژگاری و ناوێشان ی پەيوەندیکردن دەبێتەو کە دەتوانرێت روویان لێ بکەیت.

مۆلەتی نیشتەجێبوون

بۆ ئەو ی بچنە ئەڵمانیا و لە وڵاتەکاندا بماننەو، ھاوڵاتیانی وڵاتی سێیەم بە شێوێکی گشتی پێویستیان بە مۆلەتی نیشتەجێبوون ھەیە، واتە قیزا، مۆلەتی نیشتەجێبوون یان مۆلەتی مانەو. قیزە و مۆلەتی نیشتەجێبوون دەتوانن ماوہ ی جیاوازیان ھەبێت و ھەمیشە بەستراو تەو بە ئامانجیکی دیار یکار ی نیشتەجێبوون.

دەبێت جیاوازی بکەیت لە نیوان مۆلەتی مانەو، ئیقامە ی کاتی (= مانەو بۆ ماوہ ی ریکاری پەناہەری) و مۆلەتی مانەو ی دۆڵدۆنگ (= پابەندبوون بە جێهێشتنی وڵات بوونی ھەیە، بەلام لە نیستادا دیپورتکردنەو بە ھۆکاری یاسایی یان راستی ناتوانرێت؛ بەلام لە ھالەتی پابەندبوونیکی جێبەجێکراو بۆ جێهێشتنی وڵات، ئەمە لە ھەر کاتیکیدا دەکەیت).³

3 بەیانی ئامارەکانی BAMF، 1160 بریار سەبارەت بە ریکارەکانی ھەڵبۆشاندنەو لە مانگی یەک تا ئازاری 2024 پەيوەندی بە عێراقو ھەبوو وەک وڵاتیکی رەسەن (دووم گەورەترین ژمارە دوا ی سوریا)، بروانە BAMF: ئامارەکانی نیستا، بۆلۆکەنەو: نازاری 2024، لەم لینکەدا بەر دەستە:

https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Statistik/AsylinZahlen/aktuelle-zahlen-maerz-2024.pdf?__blob=publicationFile&v=3 (abgerufen am 23.04.2024)

تاکایە ناگادارین: ئەم بروشورە جێگرەوہ ی ئامۆژگاری نییە، بەلکو تەنها خزمەت بە پێدانی زانیاری و رەوانەکردن دەکات بۆ خزمەتگوزارییەکانی ئامۆژگاری!

جگه له موش و مزارتی شلیسوگ-هولشتاین بۆ کاروباری کۆمه‌لایمته، گهنجان، خیزان، بهسالاجووان، یه‌کگرتن و یه‌کسانی له 26 ی شوباتی 2024 فهرمانیکی دهرکرد² نه‌موش دیپورتکردنه‌وی له عیراقیه‌ی که پنیوسته ولات به‌جیهیلان به "له به‌هره‌دا مومکین" و هسف ده‌کات، واته دمتوانریت خه‌لک دیپورتبکرینه‌وه به‌ی ئه‌وه‌ی تاوانیک نه‌جابه‌دهن یان وه‌ک هه‌ر شه‌یه‌ک هه‌سه‌نگیندرین. هه‌روه‌ها دیپورتکردنه‌وی ئیزیدییه‌کان به‌دور ناگریتنه‌وه.

بۆیه به له‌به‌ر چاوگرتنی ئه‌م پاشخانه، پیمان خۆشه ئه‌م بروشوره به‌کاربه‌نین بۆ راکیشانی سه‌رنج بۆ دۆخی لاوازی عیراقیه ته‌مه‌مولکراوه‌کان به‌ی یاسای ئیقامه و تیشک خسته سه‌ر ئاسوکان بۆیان تا بتوانن دۆخی نیسته‌جیبوونیان مسوگه‌ر به‌کن.

تکایه ناگادارین: نه‌م بروشوره جیگه‌ی نامۆزگاری پیشه‌یی ناگریتنه‌وه له سه‌نته‌ری نامۆزگاری و/یان پاریزه‌ریکه‌وه!

بارودۆخی عیراق

و مزارتی دهره‌وی فیدرالی له راپورتی بارودۆخی سالی 2022 دا باس له "دۆخیکی ئه‌مهی هیشتا له‌راده‌به‌ر ناجیگر" له عیراق ده‌کات. زۆر کس وابسته‌ی یارمه‌تییه‌ی مرۆبیه‌کانن. هه‌روه‌ها نامازه به پیشیلکاری به‌ر بلاوی مافه‌کانی مرۆف ده‌کات - له‌نیویاندا له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتدارانی ده‌وله‌ته‌وه - و توندوتیژی، له‌نیویاندا دژی خه‌لکی مه‌ده‌نی. هه‌روه‌ها راپورتی هیومان رایتس وۆچ بۆ سالی 2023 وینه‌یه‌کی ولاتیکی ناسک و له‌راده‌به‌ر دابه‌شکراو ده‌کشیت.

جگه له نه‌کته‌ره‌کانی ده‌وله‌تی عیراق، میلیشیایان و گروهه‌ی نیمچه سه‌ربازییه‌کان - به‌گوتی و مزارتی دهره‌وی فیدرالی - به‌رده‌وام ده‌بن له کاریگه‌ری له‌سه‌ر ده‌سه‌لات و دۆخی ئه‌مهی له ناوچه جیاوازه‌کانی ولاتدا. هه‌روه‌ها نه‌کته‌ره ناوچه‌یه‌یه‌کانی وه‌ک ئێران و تورکیا کاریگه‌رییه‌یان له عیراقدا هه‌بوو. جگه له‌موش له سالی 2022 دا هیرشی به‌ناو ده‌وله‌تی نیسلاهی (داعش) پش هه‌بووه. له نه‌جابه‌دا نه‌بوونی سه‌قامگیری دروست ده‌بیت و ده‌وله‌تی عیراق ناتوانیت ئاسایشی پیویست بۆ هاوڵاتیانی خۆی گه‌رمته‌ی بکات - به‌تاییه‌ی بۆ نه‌ندامانی هه‌ندیک که‌مینه‌کان. له پێگه‌ی خۆیدا، و مزارتی دهره‌وی فیدرالی هۆشدار ده‌دا له گه‌شتکردن بۆ عیراق، جگه له هه‌رمی کوردستانی عیراق، که هاوکات پشینیاری ناگریت بۆ گه‌شتکردن "به‌هۆی ناسه‌قامگیری دۆخی ئه‌مهی" (به‌روار: 14 ی ئایاری 2024).

به‌گوتی راپورتی و مزارتی دهره‌وه، دۆخی نابووری عیراق به‌تاییه‌ی باش نییه. پیشه‌سازی عیراق زۆر وابسته‌ی که‌رتی نه‌وته. زۆر کس له هه‌زاریدا ده‌ژین؛ گه‌نده‌لی

² <https://www.frsh.de/artikel/msjfsig-irak-rueckfuehrungen> (له 23.04.2024 وهرگیراوه).

به‌ر بلاوه. دابینه‌کردنی کاره‌با و ئاوی ته‌مانه‌پیکراو هه‌میشه له‌به‌ر ده‌ستی هه‌موو که‌سێکه‌دا نییه. ته‌نها نزیکه‌ی نیوه‌ی دابینه‌شوان ده‌ستیان به ئاوی پاکێ خوارده‌وه ده‌کات. به‌ی راپورتی "Amnesty International"، به‌هۆی کاریگه‌رییه‌کانی گۆرانی که‌شوه‌وه‌دا دۆخه‌که زیاتر خراپتر ده‌بیت. به‌گوتی دهره‌ووناس و شاره‌زای به‌ناوبانگی عیراق پروفیسور د. جان ئیله‌هان کیزله‌هان، توبینگن، چاودیری پزشکی سه‌رته‌لی له هه‌موو به‌شه‌کانی ولاتدا گه‌رمته‌ی نییه؛ به‌تاییه‌ی، چاودیری کردنی نه‌خۆشییه‌ی دهره‌وونیه‌یه‌کان به‌س نییه.

دابینه‌شوانی عیراق له نه‌ته‌وه و ئایینی جیاوازه‌کان، که به‌پله‌ی جیاوازه‌کان له ناوچه جیاجاکیانی ولاتدا دابه‌شبوون. به‌گوتی پروفیسور د. کیزله‌هان، پیشیلکارییه‌کانی مافی مرۆف و میژووی ملله‌لانی چهندین جار ده‌بیت هۆی پێکه‌دان له‌نیوان ئه‌و گروپانه‌دا. هه‌روه‌ها له‌لایه‌ن و نه‌بوونی پاراستن بۆ که‌مینه‌یه‌که ته‌وه‌ی - ئایینییه‌ی کانی وه‌ک ئیزیدی و دروز و مه‌سیحیه‌یه‌کان هه‌یه.

ژماره‌یه‌کی زۆر و جیگر له ئاواره ناوچه‌یه‌یه‌کان یه‌کێکه له دهره‌نه‌جابه‌کان. به‌گوتی پروفیسور د. کیزله‌هان، به‌شیکی زۆریان چهند سالیکه له که‌مپه‌کانی په‌نابه‌راندا ده‌ژین؛ ژماره‌یه‌کی زۆر له‌و که‌سه‌نه‌ به‌ده‌ست زه‌هر و زه‌نگ و نه‌خۆشی دهره‌وونیه‌وه ده‌نلێن. راپورتیکی ئه‌م دوایه‌ی Pro Asyl und Wadi e.V. ده‌گاته ئه‌و نه‌جابه‌ی که نه‌ندامانی که‌مینه‌کان به‌زۆری به‌کرده‌وه هه‌چ به‌دیله‌کی راسته‌قینه‌ی هه‌له‌تاتیان له عیراقدا نییه؛ به‌هۆی ئه‌زموون و نیگه‌رانییه‌کانی سه‌لامه‌تییه‌وه، به‌دوای پشگیرییدا ده‌گه‌رمین له گروپی خۆیان و پێکه‌وه ده‌میننه‌وه.

به‌گوتی راپورتیه‌کانی "Amnesty International" له سالی 2022 مه‌وه، ئه‌شکه‌نه‌جاده‌ن و مامه‌له‌ی خراپی دیکه له زیندانه‌کانی عیراق رووده‌دا. جگه له‌موش دمتوانریت دادگاییکردنی نادادپه‌روه‌رانه یان زیندانیکردن به‌ی تۆمه‌ت به‌دی بکریته، به‌تاییه‌ی له‌نیوان گومانلیکراوه‌کانی لایه‌نگرانی به‌ناو داعش. به‌ی راپورتی ریکخراوی "Amnesty International"، سزای له‌سێداره‌دان هیشتا له عیراقدا جیه‌یه‌ی ده‌کریت و تا ئیستاش جیه‌یه‌ی ده‌کریت. رۆژنامه‌نووسان و داوکیکارانی مافی مرۆف و چالاکوانان به‌تاییه‌ی له مه‌ترسییه‌کی گه‌رمه‌دان. چهندین جار ئامانجی زیندانیکردن؛ زۆر جار هیرشه‌کان دژی ئه‌وان بی سزا ده‌میننه‌وه. له 29 ی نیسانی 2024، ZDF راپورتی له‌سه‌ر کوشته‌ی کاریگه‌ری ئینته‌رنیت تۆم فه‌ه‌داه‌دا بۆ کوردیه‌وه و باسی له هیرشیکی چرت کرد بۆ سه‌ر "..." (هه‌موو شتی که له‌گه‌ل فه‌رمانی نیسلامیدا ناگوجیت (...)).

و مزارتی دهره‌وی فیدرالی خۆی له راپورتیه‌که‌یدا سه‌بارته به‌ دۆخی په‌نابه‌ری و دیپورتکردنه‌وه له سالی 2022 دا ده‌لێت:

"سه‌لامه‌تی ئه‌و که‌سه‌نه‌ی له دهره‌وه‌ی ولاته‌وه گه‌راو نه‌ته‌وه، به‌نده به‌ چهندین هۆکاره‌وه - له‌وانه په‌یوه‌ندی نه‌ته‌می و ئایینیان، ئارسته‌ی سیاسییان و بارودۆخی سه‌ر زوی."

پروفیسور دکتور جان ئیله‌هان کیزله‌هان، پنی وایه دیپورتکردنه‌وه ره‌وا نییه، به‌ له‌به‌ر چاوگرتنی دۆخی ناجیگری عیراق بۆ نه‌ندامانی که‌مینه‌کان له ئیستادا.

عیراق وهک ولاتیک که خه‌لک وهک په‌نا بهر لییه‌وه دین

به‌پیی ناماری فەرمانگهی ناماری فیدرالی، تا 31.12.2023، 281 هزار و 340 عیراقی له ئەلمانیای بوون. وهک سالانی پیشوو، له سهره‌تای سالی 2024 به‌پیی نووسینگهی ده‌ولته‌ی شلیسویگ-هولشتاین بۆ کۆچهران و په‌نا بهران، عیراق یه‌کێک بووه له‌ ده‌ به‌رزترین ولاته که په‌ناخوazan له شلیسویگ-هولشتاین له سهره‌تای سالی 2024 دا به‌ ریزهی 9.1% لێیه‌وه هاتوون. به‌گوێره‌ی ناماری (BAMF) دۆخه‌که له‌سهر ناستی فیدرالی له چاره‌کی یه‌که‌می سالی 2024 هاوشیوه بووه، که عیراقیه‌کان ته‌نها 4.3% یان پیکه‌یناوه، به‌لام به‌پیی ولاتی ره‌سه‌ن چوارم گروپی داواکاران بوون.

هۆکاری زۆر هه‌یه بۆ نه‌وه‌ی خه‌لک له عیراقه‌وه بێنه ئەلمانیای و شلیسویگ هولشتاین. شه‌ری عیراق له سالی 2003 کۆتایی به‌ ده‌سه‌لاتی درێژخایه‌نی سه‌دام حوسین هێنا له‌ ولاته و بووه هۆی داگیرکردنی چه‌ند سالیکی سه‌ربازی له‌لایه‌ن ئەمریکا و هاوپه‌یمانه‌کانیه‌وه که له نه‌جامدا ناسه‌قامگیری و توندوتیژی و گۆرانکاری له هاوسه‌نگی هێزدا به‌دوای خۆیدا هێنا.¹

به‌م پێیه دوا راپۆرتی دۆخی نیستی و مزاره‌تی ده‌رموه‌ی فیدرالی له ئۆکتۆبه‌ری 2022 مه‌وه گریمانه ده‌کات که چه‌ندین پێشێلکاری مافه‌کانی موقوف نه‌جام بدریت. که‌مایه‌تییه ئایینییه‌کان توشی هه‌لاواردنی راسته‌قیه‌ ده‌بن، له هه‌ندیک حاله‌تدا گۆشه‌گیریه‌کی توندیان له‌سهره و ده‌ولته‌ی عیراقیش ناتوانیت پارێزگاری له که‌مینه‌کان له سه‌رتاسه‌ری ولاته مسوگه‌ر بکات. به‌رده‌وامی گه‌نده‌لی و توندوتیژی له‌لایه‌ن میلیشیا چه‌کداره‌کانه‌وه ده‌توانیت هۆکاری نه‌گه‌ری زیاتر بێت بۆ به‌ریاری جێهێشتنی ولاته.

سه‌ره‌رای بارودۆخی ناجیگیری عیراق، حکومه‌تی ئەلمانیای له هاوینی 2023 دانوستاندنی یاداشتیه‌کی لێکته‌یه‌شتنی له‌گه‌ڵ کۆماری عیراق کرد، که تا نیستاش له‌لایه‌ن حکومه‌تی ئەلمانیایه به‌ نه‌ینی ده‌هیلر یه‌مه (به‌روار: نیاری 2024). وا گریمانه ده‌کریت که له‌م یاداشتیه‌دا به‌تایبه‌تی، گه‌رانیه‌وه‌ی خۆبه‌خشانیه‌ی عیراقیه‌کان که مافی مانه‌میان له کۆماری فیدرالی ئەلمانیایه، هان بدریت. له هه‌مان کاتدا کۆمپانیای بېرو ئاسیل له مانگی تشرینی یه‌که‌می 2023 راپۆرتیه‌کی له‌سهر سیاسه‌تی توندتری دیپورتکردنه‌وه به‌رامبه‌ر به‌و عیراقیه‌یه‌ی که پێویسته ولاته به‌جێبه‌هێلن راپۆرتیه‌کی به‌لاوکرده‌وه.

1 هه‌روه‌ها ده‌توانن زانیاری زیاتر له‌سهر نه‌م بایه‌ته له‌ وتاره‌کی شلیه‌ر له‌لایه‌ن پروفیسۆر دکتۆر جان ئیله‌هان کیزیله‌انه‌وه به‌دۆنه‌وه، که له‌م لینکه‌دا ده‌ستده‌که‌ویت:

https://www.frsh.de/fileadmin/schlepper/schl_108/s108_56-59.pdf

فه‌رمانه‌که له‌م لینکه‌دا ده‌ستده‌که‌ویت:

زانیاری بۆ ئاوارەکانی عێراق

معلومات لّلاجئین من العِراق

